

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

MAGYARORSZÁG
2017. ÉVI NEMZETI REFORM PROGRAMJA

2017. április

Tartalom

I. Bevezető	3
II. Középtávú makrogazdasági kitekintés	4
II.1. A makrogazdasági környezet alakulása	4
II.2. A gazdaságpolitikai intézkedések makrogazdasági hatása.....	5
III. Növekedést előmozdító reformok	7
III.1. A középtávú költségvetési cél elérése.....	7
III.2. A beruházásokat és a foglalkoztatást erősítő adópolitika.....	7
III.3. Versenyképes üzleti környezet megteremtése	9
III.3.1. A vállalkozások termelékenységének növelése	9
III.3.2. Elektronikus állami szolgáltatások, egyszerűbb szabályok	10
III.4. Csökkenő közfoglalkoztatás, versenyképes munkaerő	13
III.5. Esélyteremtő oktatás.....	15
III.6. Egészségügyi ellátórendszer erősítése	16
IV. Európa 2020 célok teljesítése	18
IV.1. A foglalkoztatás bővítése	18
IV.1.1. Szakmai képességek fejlesztése	20
IV.2. A kutatás-fejlesztés és az innováció súlyának növelése.....	21
IV.3. Energiatermelés és felhasználás átalakítása	23
IV.4. Az oktatás megerősítése	26
IV.4.1. Korai iskolaelhagyás csökkentése	26
IV.4.2. A felsőoktatás átalakítása	28
IV.5. A szegénység csökkentése	29
V. 2014-2020-as időszak európai uniós forrásainak felhasználása	33
VI. A társadalmi partnerek bevonása	37
VI.1. Az Európa 2020 stratégia megvalósítását támogató társadalmi egyeztetések	37
VI.2. Az Európa 2020 stratégiában történt előrehaladást értékelő workshopok	38
VI.3. További társadalmi egyeztetések.....	39

I. BEVEZETŐ

A 2010-es kormányváltást követő időszakban sikeres végrehajtott pénzügyi és gazdasági konszolidáció eredményeként a magyar gazdaság mostanára új, a korábnál sokkal kiegyensúlyozottabb és gyorsabb növekedési pályára állt, amit jelentősen támogat a bővülő foglalkoztatás és béremelkedés is, amit 2017-től tovább erősíthet az elfogadott béremelés, valamint munkáltatói adó-, és járulékcsökkentés. A reálgazdasági konvergenciához ugyanakkor a termelékenység és a versenyképesség növelésére van szükség. A fenntartható növekedés kulcsa csak a termelékenység javulása lehet – hiszen önmagában csupán bérelőnyre nem lehet alapozni, és a gazdasági felzárkózás együtt kell, hogy járjon a jövedelmek felzárkózásával is –, a gazdaságpolitika aktuális fő céljaként a termelékenység, a versenyképesség javítását tűzte ki célul. Az elmúlt időszak fő kormányzati intézkedései már alapvetően ezt a célt szolgálják: a már előbb említett béremelés, adó és járulékcsökkentés mellett itt említhető a közfoglalkoztatás átalakítása, a különböző iparfejlesztési és digitalizáció támogató programok, az oktatás és képzés az esélyeket megerősítővé, versenyképesebbé tétele, az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése; mindezeket részletesen bemutatja a program. Valamint kitér az Európa 2020 Stratégia végrehajtása érdekében megfogalmazott, kiemelt célkitűzések megvalósítását szolgáló intézkedésekre is.

A 2017. évi Nemzeti Reformprogramban - az eddigi hagyományoknak megfelelően – az egyes kiemelt szakpolitikai intézkedések bemutatásakor arra törekedtünk, hogy kellő alaposággal mutassuk be a különböző intézkedések kapcsolódását a fő stratégiai célkitűzésekhez, valamint az eddigiekben elért, illetve az új intézkedésektől elvárt eredményeket. A Nemzeti Reform Program a szokásoknak megfelelően a Konvergencia Programmal együtt került kialakításra, a kapcsolódó fejezetek kölcsönös kereszt-hivatkozást tartalmaznak.

A 2017. évi Nemzeti Reform Program intézkedéseinek jelentős hányada önálló stratégia, törvény, amelyeket megelőzött a törvényekben előírt társadalmi konzultáció, továbbá az uniós programokban szereplő intézkedések esetében az EU támogatások felhasználási eljárásrendjének megfelelően mind a tervezés, mind a kiválasztás folyamatában sor kerül társadalmi egyeztetésre.

II. KÖZÉPTÁVÚ MAKROGAZDASÁGI KITEKINTÉS

II.1. A makrogazdasági környezet alakulása

Ebben a fejezetben röviden bemutatásra kerül az a középtávú makrogazdasági kitekintés, amelyre Magyarország Nemzeti Reform Programja épül.

Fontos hangsúlyozni, hogy az európai szemeszter integrált megközelítésének megfelelően Magyarország Nemzeti Reform Programja és konvergencia programja egymással szoros összhangban, egymásra épülve készült, és a két dokumentum egy időben kerül benyújtásra az Európai Bizottság felé. Tekintettel arra, hogy a 2017-2021 közötti időszakra vonatkozó makrogazdasági pálya a Konvergencia Programban kerül részletes kifejtésre, a következőkben bemutatott középtávú makrogazdasági kitekintés csupán a Konvergencia Programban részletezett makrogazdasági pálya összefoglalására törekszik.

Főbb makrogazdasági mutatók alakulása (2016-2021)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
<i>százalék, volumenváltozás az előző évhez viszonyítva</i>						
Bruttó hazai termék	2.0	4.1	4.3	3.8	3.7	3.6
Háztartások fogyasztási kiadásai	4.9	6.1	5.4	4.4	4.3	4.1
Bruttó állóeszköz-felhalmozás	-15.5	10.2	12.9	7.8	6.8	6.1
Export	5.8	5.4	6.5	6.0	6.2	6.9
Import	5.7	6.8	8.2	6.7	6.6	7.1
<i>százalék, éves átlag</i>						
Munkanélküliségi ráta (15-74)	5.1	4.0	3.6	3.5	3.4	3.4
Foglalkoztatási ráta (20-64)	69.6	71.8	73.7	74.9	76.0	76.9
<i>százalék, a bruttó hazai termék arányában</i>						
Külső finanszírozási képesség	5.4	7.6	7.2	6.0	4.2	4.1
<i>százalék, éves átlag</i>						
Fogyasztóiár-index	0.4	1.6	3.0	3.0	3.0	3.0

A 2010-et követő első évek gazdaságpolitikai intézkedéseinek fókuszában az ország pénzügyi stabilitásának helyreállítása állt. Ennek sikereire alapozva 2013-tól növekedési fordulat bontakozott ki, amelynek eredményeképp a magyar gazdaság stabil és kiegyensúlyozott növekedési pályán mozog. 2014-ben 4%-kal, míg 2015-ben 3,1%-kal, 2016-ban 2,0%-kal bővült a bruttó hazai össztermék. A tavalyi növekedési folyamatok értékelésekor kiemelendő, hogy míg 2015-ben a 2007-2013-as, illetve a 2014-től induló EU-s programozási időszak forrásai egyaránt felhasználhatók voltak,

addig 2016-ban már csak az új ciklus támogatásait lehetett lehívni. Ennek ellenére elmondható, hogy az uniós források korábbiaknál mérsékeltebb becsatornázása ellenére is az EU-s átlag feletti teljesítményt mutatott a magyar gazdaság 2016-ban. Így az elmúlt három évben összességében folytatódott hazánk felzárkózása, meghaladva a legtöbb uniós tagállam megfelelő adatát.

Az előrejelzési horizonton a tartósan magas növekedést a magyar gazdaság erős fundamentumai mellett a Kormány gazdaságpolitikája is támogatja, amelynek egyik legfontosabb pillére a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán kötött hatéves bérmegállapodás. Ennek köszönhetően többletjövedelem képződik a gazdasági szereplők számára a béremelések, valamint a szociális hozzájárulási adó és a társasági adó csökkentése következtében, egyaránt erősítve így a belső kereslet, a foglalkoztatás és az exportkapacitások bővülését, illetve a magyar gazdaság versenyképességét. A társasági adó csökkentése kapcsán kiemelendő, hogy az intézkedés ösztönözheti a magas tőkeigényű, technológia-intenzív és egyben magas hozzáadott értéket előállítani képes beruházásokat. A kedvező folyamatok eredményeként idén 4,1%, jövőre pedig 4,3%-kal, és az azt követő években is 3,5% feletti ütemben bővíthet a magyar GDP.

II.2. A gazdaságpolitikai intézkedések makrogazdasági hatása

A Kormány által meghozott legfontosabb gazdaságpolitikai intézkedések makrogazdasági hatásainak számszerűsítését részletesebben a Konvergencia Program tartalmazza.

A makrogazdasági fundamentumok kedvező alakulása – a költségvetési egyensúly megtartása mellett – számos konjunktúrát támogató, társadalom jólétét emelő kormányzati intézkedés megtételére ad lehetőséget. A hatásvizsgálat tárgyát az alábbi kormányzati lépések képezték:

- Béremelések és életpályák a közszférában: kulturális életpálya, bírósági-ügyészeti dolgozók illetményemelése/pótléka, dadusok életpályája, külügyi dolgozók béremelése, valamint egyéb ágazati béremelések.
- Minimálbér-emelés miatti többletkifizetések az önkormányzatoknál, állami társaságoknál, valamint a központi költségvetési szerveknél.
- Állami beruházások: infrastrukturális és turisztikai fejlesztések, eSzámla.
- A társasági adókulcs 2017-től egységesen 9%-ra csökkentése.
- A szociális hozzájárulási adó a hatéves bérmegállapodásnak megfelelően 2017-től 5 százalékponttal csökken, majd 2018-tól a megállapodásban foglaltak szerint tovább mérséklődik.
- Minimálbér (15 és 8%-os), valamint a garantált bérminimum (25 és 12%-os) emelése 2017- és 2018-ban.
- Az internet-szolgáltatások áfájának csökkentése 18%-ról 5%-ra.
- A halhús áfájának csökkentése 27%-ról 5%-ra.

Intézkedések makrogazdasági hatásai

(a változók szintjének százalékos kumulált eltérése az alappályához viszonyítva)

	2017	2018	2019	2020	2021
GDP	1,15	2,53	2,85	3,15	3,38
Háztartások fogyasztási kiadása	2,55	5,02	5,78	6,20	6,64
Beruházások	1,89	5,61	5,55	6,11	6,34
Export	2,45	3,98	3,91	3,87	3,85
Import	3,12	5,34	5,33	5,37	5,45
Fogyasztói árszint	0,28	0,87	1,38	1,51	1,47
Versenyszféra foglalkoztatás	0,19	1,18	1,69	1,96	2,09
Versenyszféra bruttó átlagkereset	4,05	6,53	7,05	7,43	7,66
Államháztartási hiány a GDP %-ában *	-0,59	-0,60	-0,75	-0,93	-0,99

*Százalékpontos változás

A gazdaságpolitikai lépések egy csoportja (béremelések, áfacsökkentések) a lakosság rendelkezésre álló, illetve elkölthető jövedelmének bővülését vonja maga után, ami közvetlenül a fogyasztás erősödését fokozza. Ehhez a minimálbér-emelés járul hozzá kimagasló mértékben. Az intézkedések egy másik csoportja (társasági és szociális hozzájárulási adó csökkentése, infrastrukturális beruházások) pedig ösztönzőleg hat a vállalati szektor működésére: a profitabilitásuk, versenyképességük javulása serkenti a foglalkoztatás és a beruházások erősödését. A kiépült termelési kapacitások pedig hozzájárulnak a kivitel felfutásához is. A kormányzati intézkedések egyúttal bérnövekedést is generálnak a magyar gazdaságban, ami az áremelkedése is kihat. Ezzel párhuzamosan, a GDP-növekedésből származó magasabb adóbevételek részben ellensúlyozzák a pótlólagos a kormányzati intézkedések költségvetési egyenlegre gyakorolt negatív hatását.

III. NÖVEKEDÉST ELŐMOZDÍTÓ REFORMOK

III.1. A középtávú költségvetési cél elérése

A Kormány középtávú költségvetés-politikai célkitűzéseit részletesebben a Konvergencia Program tartalmazza.

A Kormány 2010 óta prioritásként kezeli az adósságráta csökkentését és a fegyelmezett költségvetési politika folytatását. Ennek eredményeként a költségvetési hiány 2012 óta a 3%-os referencia érték alatt alakult. 2013-ban megszűnt a 9 éven át tartó túlzott hiány eljárás. A Kormány elkötelezettségét mutatja az is, hogy az államadósság, szemben az Európai Unióban jellemző trenddel, már 2011 óta csökkenő pályára állt, így az adósságráta a 2011. évi 80% feletti szintről 2016 végére 74,1%-ra csökkent. A Kormány a következő években az adósságráta további csökkenését várja, amit támogat a gyors gazdasági növekedés és a GDP 3%-ánál lényegesen alacsonyabb hiánycélok tervezése.

Az adósságráta csökkenése mellett számos intézkedés eredményeként jelentősen javultak az államadósság finanszírozási kondíciói is. Megnövekedett az adósság finanszírozásában a hazai szereplők részaránya, ami stabilabb hitelezői kört jelent, továbbá csökkent a devizában denominált adósság aránya. A pozitív folyamatok jelentős mértékben hozzájárultak az ország devizakitettségeinek és külső sérülékenységeinek mérséklődéséhez.

III.2. A beruházásokat és a foglalkoztatást erősítő adópolitika

A Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán 2016 novemberében a rendszerváltozás óta először kötöttek több évre szóló, az adózásban is számottevő változásokat hozó bérmegállapodást a munkaadók, a kormány és a szakszervezetek. A megállapodás értelmében 2017-től a szociális hozzájárulási adó mértéke 27 százalékról 22 százalékra csökkent. 2018-tól a szociális hozzájárulási adó mértéke újabb 2 százalékponttal, illetve amennyiben a bruttó bérnövekedés 2017 első kilenc hónapjában meghaladja a 11 százalékot, akkor további 0,5 százalékponttal csökken. **A szociális hozzájárulási adó 2019-2022 során évente további 2-2 százalékponttal csökken (3.)**, amennyiben a reálbérek emelkedése eléri a 6 százalékot. A kulcs csökkentésekkel összhangban a Munkahelyvédelmi Akció kedvezményei egységesítésre kerültek. Az Akció keretében 2017 februárjában közel 874 ezer hátrányos helyzetű munkavállaló foglalkoztatásához járult hozzá a versenyszférában, mintegy 9 milliárd forint kedvezményt nyújtva a vállalkozások számára. Az 55 év felettiek körében csaknem 340 ezer fő, a 25 év alattiak esetén több mint 160 ezer fő után vették igénybe a szociális hozzájárulási adó kedvezményeit a vállalkozások. A szociális hozzájárulási adó csökkentésével folytatódik az alacsony jövedelműek adóékének mérséklése is, amely így 2017-től az előző évi 48,25%-ról 46,15%-ra csökkent, és a 2020-as célérték 41,2 százalék (az egyedülálló, gyermek nélküli adózók esetében; a családosok esetében már sokkal heterogénebb a kép, a személyi jövedelemadó családi adókedvezménye miatt).

A bérmegállapodásnak a vállalkozások adóterheit nagymértékben csökkentő eleme az **egykulcsos, 9%-os társasági adó bevezetése 2017-től (13.)**, így a magyar adókulcs lett a legalacsonyabb az Európai Unióban. A vállalkozások adóterhe ennek köszönhetően mintegy 145 milliárd forinttal csökken, ami kedvező hatást gyakorolhat a beruházások alakulására.

A Kormány–EBRD-megállapodás értelmében 2017-től a **hitelintézeteket érintő felső (50 milliárd forint feletti adóalapot érintő) adókulcs 0,24%-ról 0,21%-ra csökkent (1.)**. Minden pénzügyi szervezetre vonatkozik, hogy a különadót 2017. január 1-jétől nem a 2009. évi, hanem az adóévet

megelőző második adóévi éves beszámoló adatai alapján kell megállapítani (gördülő adóalap). Azoknak a hitelintézeteknek, melyek befektetési szolgáltatásokat is nyújtanak, az ezen tevékenységeket terhelő különadójuk 2017-től kivezetésre került. A hitelintézetek adóterheinek csökkentését jelenti az is, hogy a **hitelintézeti járadék 2017. január 1-től megszűnt (4.)**.

A magánszemélyek adóterheinek csökkentését eredményezte, hogy 2017-től folytatódott a **családi kedvezmény mértékének 2016-ban megkezdett növelése kétgyermekes családok esetén (2.)**.

Az elmúlt években a kis- és középvállalkozási szektor adóterhelése jelentős mértékben csökkent a kisvállalkozásokat segítő két új, egyszerűsített, választható adózási lehetőség (kisadózók tételes adója, kisvállalati adó) bevezetése által. Mindkét adónem esetében kedvező változások történtek a szabályozásban 2017-től: **a kisadózók tételes adója (kata) esetében a bevételi értékhatár emelkedett (14.)**, **a kisvállalati adó (kiva) esetében pedig az adókulcs csökkent (7.)**, **az adóalap meghatározása lényegesen egyszerűsödött (8.)**, és az adónem választására szélesebb adózási kör lett jogosult. Ezen intézkedéseknek is köszönhető, hogy tovább folytatódott az ezen adónemeket választó vállalkozások számának növekedése: a márciusi adatok szerint 13 777 társas vállalkozás tartozott a kiva hatálya alá, míg a katát már 202 640 adózó választotta

A Kormány az áfafegyelem növelése, az áfacsalások visszaszorítása érdekében jelentős áfafehérítő intézkedéseket vezetett be. Kiépült az online pénztárgépek rendszere és az Elektronikus Közúti Áruforgalom Ellenőrző Rendszer (EKÁER). **2017 januárjától a szolgáltató szektorok egy részére is kiterjed az online pénztárgépek kötelező használata (17.)**. 2017 áprilisában az üzemelő pénztárgépek száma meghaladta a 195 ezer darabot.

A Kormány terveit szerint a jövőben az újonnan bevezetendő online számlázási rendszer keretében az adóalanyok az egymás közötti tranzakcióik esetében, a számlázó program segítségével kibocsátott, 100 ezer forint áfa tartalom feletti számláik adatairól valós idejű adatokat szolgáltatnának a NAV felé (18.), mely az áfacsalások további csökkenését eredményezheti.

A magánszemélyek adózással kapcsolatos adminisztratív terheinek nagymértékű csökkentése érdekében 2017-től kezdődően az adóhatóság a rendelkezésére álló adatokból külön kérelem nélkül is bevallási ajánlatot készít és küld azoknak a magánszemélyeknek, akik ügyfélkapuval vagy erre a célra létrehozott elektronikus hozzáféréssel rendelkeznek (12.).

Az adózás rendjéről szóló törvény módosítása (20.) értelmében 2017. január 1-től elérhető az adóhivatal új szolgáltatása, az ún. támogató eljárás, amelynek lényege, hogy a NAV nem ellenőriz, nem szankcionál; hanem önellenőrzést javasol, és ha szükséges, közvetlen szakmai támogatást nyújt a hibák, hiányosságok kiküszöbölése érdekében. Emellett további új elemek kerültek az adóeljárásba: az adóellenőrzés időtartamának 365 napban való maximálása, a kockázatelemzési eljárás bevezetése, a kezdő vállalkozások támogatása féléves mentori programmal, törekvés a teljes körű elektronikus ügyintézésre. A Nemzeti Adó- és Vámhivatal hatékonyabb, átláthatóbb működése, az adózók adminisztrációs terheinek további csökkentése érdekében az adózás rendjéről szóló új törvény megalkotása folyamatban van, amely várhatóan 2018-tól lép hatályba. Az újraszabályozás célja egy átlátható eljárási szabályozási környezet megteremtése, mely hatékonyabbá teszi az eljárásokat és biztosítja azok mielőbbi lezárását, felülvizsgálva az eljárási határidőket, motiválttá téve, illetve támogatva az adózókat is az együttműködésben, a kötelezettségek teljesítésében.

III.3. Versenyképes üzleti környezet megteremtése

Magyarország 2016-ban és 2017-ben is az üzleti környezet fejlesztését, átalakítását tűzte ki célul, annak érdekében, hogy a hazai és a külföldi vállalkozók számára is egyre kedvezőbb működési feltételeket teremtsen. Az állami szolgáltatások minőségének fejlesztése érdekében sor került az adminisztratív terhek további mérséklésre, a közigazgatás szervezeti struktúrájának racionalizálására és az elektronikus közszolgáltatások fejlesztésére.

III.3.1. A vállalkozások termelékenységének növelése

2017. márciusban megalakult a Nemzeti Versenyképességi Tanács (21/a). Az alakuló ülésén áttekintette a magyar gazdaság versenyképességének helyzetét és a versenyképesség átfogó javítására irányuló, hosszabb távú és rendszerszintű beavatkozások mellett azonosította – a Világbank Doing Business felmérése alapján – **az üzleti környezet versenyképességét már rövidtávon is javító intézkedési lehetőségeket (21/b)** az alábbi területeken: cégalapítás, építési beruházások engedélyezése, villamos hálózatra csatlakozás, kisebbségi befektetők védelme, adófizetés, fizetésektelenség rendezése.

Az uniós források felhasználásával 2016-2017 folyamán számos, a termelékenységet, a modern háttér-infrastruktúrát és a nemzetközi értékláncba való bekapcsolódást segítő program indult. A hatékony és termelékeny kkv szektor (22/a) megteremtéséhez járulnak hozzá a képzésekre, mentorprogramokra fordítandó támogatások (4,3 milliárd forint kerettel) valamint a vállalkozói inkubációs szolgáltatások fejlesztésére szánt 5,4 milliárd forint összegű program. A megfelelő, **versenyképes háttér-infrastruktúra és eszközellátottság** biztosítását **(22/b)** szolgálják az ipar 4.0-ás fejlesztések (7,35 milliárd forint). A kkv-k (nemzetközi) **termelési láncokba történő integrálódását és a hosszú távú együttműködések kialakítását** segítik elő **(22/c)** a beszállítói és klaszter együttműködések, az ebből adódó előnyök kihasználása, a hatékony külpiaci marketingtevékenység, a kiállításokon, vásárokon való megjelenés elősegítése, illetve a piaci versenyben való eredményes részvételhez szükséges tudás biztosítása, melyekre összesen 45 milliárd forint áll rendelkezésre. Ezen túlmenően **az Irinyi Terv iparstratégiai támogatási program (22/d)** azon kkv-k segítségét szolgálja mintegy 3 milliárd forint kerettel, melyek az Irinyi Tervben meghatározott stratégiai ágazatokban mintaprojekt jellegű tevékenységeket kívánnak megvalósítani, vagy ahol a kutatás-fejlesztéstől a prototípus- és a nullszéria gyártásán keresztül a tömeggyártás elérése, a termék gyors piacra juttatása a végcél.

Kiemelt kormányzati cél, hogy emelkedjen a **hazai KKV-k infokommunikációs (IKT) felkészültsége, részvételük a digitális gazdaságban (23/a)**. A vállalkozásokat szemléletformálással, tudatosítással, illetve finanszírozási támogatásokkal szükséges motiválni az IKT eszközök és megoldások minél magasabb szintű használatára, amely révén javulhat a gazdaság versenyképessége, különös figyelemmel az Ipar 4.0 által generált változásokra. Ennek érdekében egy komplex programcsomag került összeállításra és elindításra: a Nemzeti Infokommunikációs Stratégiában és kapcsolódó IKT Zöld könyvben már 2014-ben kijelölt irányokkal és célokkal összhangban elkészült **a Digitális Jólét Program, amely a digitális gazdaság fejlesztésére is kiemelt hangsúlyt helyez.**

A Digitális Jólét Program részeként megvalósuló **Digitális Startup Stratégia (23/b)** célja a digitális gazdaság fejlesztése a nagy növekedési potenciájú startup vállalkozások létrejöttének és fejlődésének támogatásán keresztül. A Digitális Startup Stratégia az alábbi öt fő pillérré épül: vállalkozói szellem, vállalkozói kompetenciák fejlesztése; az együttműködés kultúrájának támogatása (az iparvállalatok és

a startup vállalkozások közötti együttműködések elősegítését célzó programok megalkotásával, ill. a közadatok egyszerű és gyors megosztása révén); a támogató üzleti környezet megteremtése és a finanszírozási források biztosítása (társbefektetői konstrukció kialakítása is cél, amely lehetővé teszi, hogy a magánbefektetők kockázatvállalását az állam saját szerepvállalásával ösztönözze, megosztva a befektetések kockázatát).

A **Digitális Exportfejlesztési Stratégia (23/b)** – szintén a Digitális Jólét Program részeként – átfogó célja intenzív digitális termék- és szolgáltatás-exportnövekedéssel elérni, hogy erős digitalizációs tudás és magas színvonalú infokommunikációs szakmai kapacitás alakuljon ki Magyarországon. Fő célkitűzései: az állami digitális megoldások exportjának növelése, az IKT startupok exportfejlesztése (Digitális Startup Stratégia szerint), a hazai infokommunikációs mikro-, kis- és középvállalatok exportfejlesztése és a Digitális szolgáltatás-export fejlesztése szolgáltató központokon (SSC) keresztül.

A tervezett **Digitális Kereskedelem-fejlesztési Stratégia (24.)** a belföldi digitális kereskedelem különböző megközelítések szerinti ösztönzését; a magyar kereskedők digitális piacra lépésének, piacbővítésének, a hagyományos kereskedők digitális kereskedővé válásának lehetőségeit (24/a); ill. a kereskedők infokommunikációs technológia beszerzéseinek segítését; valamint a támogatás átalakítását célozza. A Stratégia kiemeli a digitális képességek fejlesztésére irányuló intézkedési lehetőségeket az elektronikus kereskedelem képzési program, az iskolarendszerű és egyéb képzési programok keretein belül (24/b). Másik fontos terület a belföldi digitális kereskedőkre vonatkozó szabályozás fejlesztése (24/c), különösen a belföldi digitális kereskedelemmel kapcsolatos adminisztratív terhek csökkentése.

III.3.2. Elektronikus állami szolgáltatások, egyszerűbb szabályok

A **közigazgatási bürokráciacsökkentés (26/a)** és az **állami rezsicsökkentési program** keretében a Kormány átfogó egyszerűsítést hajtott végre a hatósági eljárások szabályozásában, illetve a hatósági eljárásokért fizetendő illetékeket és díjakat is csökkentette (illetve bizonyos eljárások esetén megszüntette) annak érdekében, hogy a közigazgatási eljárások egyszerűbbé, gyorsabbá és hatékonyabbá váljanak. A bürokráciacsökkentési program harmadik törvénycsomagjában 2017. január 1-jével és július 1-jével 44 törvény és a hozzájuk kapcsolódó rendeletek módosultak. Az állami rezsicsökkentés második szakasza előreláthatólag 2017. áprilisától lép hatályba, melynek keretében további 20 hatósági eljárás díja kerül megszüntetésre, ebből 5 a vállalkozások terheit csökkenti. A vállalkozások terheinek csökkentésére irányuló legjelentősebb javaslat **az ingyenes cégalapítás és az alapítással kapcsolatos egyéb költségek megszüntetése egyéni cég, Bt., Kkt., Kft. esetén. A közigazgatás szervezetrendszerének racionalizálása során** a központi hivatalok feladatainak egy része az állampolgárokhoz közelebb eső területi szintekre került, ezzel gyorsabb és hatékonyabb, illetve a vállalkozások számára a székhelyükhöz közelebbi ügyintézés megvalósítva. Az intézkedés keretében 2016-ban sor került a központi hivatalok és minisztériumi háttérintézmények felülvizsgálatára, melynek eredményeként 44 szerv megszüntetésére kerül sor többszakaszos hatálybalépéssel 2017. november 30-ig. 2017-ben a fenti szervezeti és hatásköri átalakításokhoz kapcsolódó, a szervezeti működés hatékonyságát szolgáló kiegészítő fejlesztésekre kerül sor, mint például a még hiányzó jogszabály-módosítások, belső szabályzatok elkészítése, a reformokhoz kapcsolódó képzések megvalósítása, kormányhivatali labortevékenység áttekintése és fejlesztése. **A kormányhivatali folyamatok és szolgáltatások szolgáltató szempontú fejlesztésének** célja az ügyfélkiszolgálás kényelmi elemeinek bővítése, az ügyféligényeken alapuló szolgáltatásfejlesztés

gyakorlatának elterjesztése, az ország minden pontján azonosan magas színvonalú közigazgatási szolgáltatások biztosítása, ezzel a helyi vállalkozások, vállalkozók ügyintézésének megkönnyítése.

Az e-közigazgatás fejlesztésének keretében (27.) sor kerül a háttér-infrastruktúra átfogó fejlesztésére: A **Központi Kormányzati Szolgáltatási Busz (KKSZB)** segítségével összekapcsolásra kerülnek a nagy állami nyilvántartások és szakrendszerek (27/b). A **Nemzeti Távközlési Gerinchálózat fejlesztése** (27/d) során konszolidálják a kormányzati hálózatokat, növelik kapacitásait. A cél egy olyan „alapközmű” kialakítása, mely biztosítja a szolgáltató állam infrastrukturális hátterét, annak érdekében, hogy a teljes ország területén egységes szolgáltatásokhoz lehessen hozzáférni és megvalósuljon az intézmények korszerű egymás közötti (G2G) adatcseréje. Az **önkormányzati ASP rendszer** (27/c) továbbfejlesztésével egyetemben a rendszert országosan kiterjesztik, és önkormányzati adattárházakat alakítanak ki, ill. a csatlakozó önkormányzatok számára egységes platformon teszik lehetővé az ügyféloldali az e-közigazgatási szolgáltatások nyújtását, ezáltal helyi önkormányzati szinten is elektronikusan lehet intézni bizonyos ügyeket (pl. helyi adóügyek). A **Web-Lak portál** célja (27/a), hogy az elektronikus ügyintézés folyamatában egyetlen ugrással egy teljesen személyre szabható, letisztult és korszerű ügyintézési felület jöjjön létre. A Web-Lak portálon keresztül megvalósítható szolgáltatások közül néhány: okmányügyek intézése – személyi, lakcímkártya útlevel, anyakönyvi kivonat; szolgáltatások egyéni vállalkozók részére; járművekkel kapcsolatos ügyintézés, stb. Az intézkedések eredményeként javul a hatékonyság, az érintett területeken az ügyintézési idő lerövidül, egyszerűbbé válik, ezáltal javul az ügyfelek kiszolgálásának minősége.

Magyarország a közbeszerzés területén több jelentős intézkedést is megvalósított az utóbbi években, így például a Közbeszerzési Akciótervben vállalt 22 intézkedést, amely többek között az alábbiakat foglalta magában: Jogalkotási intézkedések, pl. az ún. normatív alkalmasság bevezetése, amellyel a közbeszerzési törvényben (tehát normatívan) számszerűsítve került meghatározásra, legfeljebb milyen mértékben írhatóak elő alkalmassági követelmények az ajánlattevőkkel szemben az eljárásokban. Ez jelentősen megnyitja a versenyt azon gazdasági szereplők számára, amelyek csak a közbeszerzési eljárás becsült értékének legfeljebb 75%-át elérő összegű referenciával rendelkeznek. Ezen felül a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárások szigorúbb ellenőrzése is megvalósult, amely kevesebb ilyen eljárás lefolytatását eredményezte. Az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések szigorú folyamatba épített (ex ante) ellenőrzésen mennek keresztül – amelynek eredményeit a Bizottság által folytatott auditok is elismerik – továbbá egységes jogalkalmazást elősegítő útmutatók kerültek közzétételre (28/a). A Bizottság számára negyedéves jelentések készülnek a magyarországi közbeszerzésekről, valamint Magyarország az új közbeszerzési irányelveket már a tagállamoknak szabott határidő előtt átültette (elsőként az uniós tagállamok közül). Magyarország közzétette továbbá a közbeszerzések ellenőrzését végző szervek ellenőrzési gyakorlatáról készült összefoglalókat és a kedvezményezetteknek segítséget nyújtó mintadokumentumokat (felhívás és dokumentáció minta) is. Ezeneken felül a konferenciák szervezése, a közbeszerzések ellenőrzését végző szakértők belső képzési rendszerének fejlesztése, ill. a Gazdasági Versenyhivatallal megvalósuló együttműködés is a közbeszerzés rendszerének fejlesztését szolgálja. **Magyarország a fenti intézkedéseken is túlmutató további szigorításokat vezetett be a 2017. január 1-jén hatályba lépett, a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény módosításával, amelynek fő célja az átláthatóság és a verseny növelése volt.** A módosítás széles körű társadalmi és szakmai egyeztetések eredménye, amely a közbeszerzési törvény gyakorlati alkalmazása során felmerült szakmai visszajelzéseken alapul. A módosítás révén nőtt az átláthatóság, szigorodtak a hirdetmény nélküli

tárgyalásos eljárások alkalmazhatóságára vonatkozó szabályok, továbbá az egy ajánlattevős eljárások visszaszorítása érdekében egy új, választható eredménytelenségi ok került bevezetésre (31.), amely szerint, amennyiben nem érkezik be legalább két ajánlat, az eljárás eredménytelen. Az eredménytelenségi ok ugyan választható, a közbeszerzésekért felelős miniszter – az adott piac sajátosságait figyelembe véve – a Kormány által irányított ajánlatkérők számára, valamint az általa ellenőrzött eljárásokban minden ajánlatkérőnek előírhatja annak kötelező alkalmazását. Az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések folyamatba épített (ex ante) ellenőrzését ellátó Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály az eredménytelenségi ok alkalmazását már jelenlegi gyakorlatában is előírja az ajánlatkérők számára minden építési beruházás esetén.

2017 első félévében két új intézkedés támogatja a közbeszerzésekről szóló törvény és az uniós irányelveknek való jobb gyakorlati megfelelést, valamint az egységes jogértelmezés kialakítását. A részekre bontás tilalmának szigorúbb, egységes gyakorlati alkalmazása érdekében új útmutató közzétételére (28.), továbbá az irányító hatóságokkal együttműködés kezdeményezésére kerül sor az uniós forrásból megvalósuló közbeszerzések ellenőrzése körében, annak érdekében, hogy az irányító hatóságok aktívabban bekapcsolódjanak a versenyt ösztönző intézkedések érvényesítésébe (30.).

Az elektronikus közbeszerzés magyarországi bevezetésének céldátuma 2017. december 31. (29/a) - szintén a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény 2017. január 1-vel hatályos módosítása alapján - amellyel még az uniós közbeszerzési irányelvek által előírt 2018. október 18-i határidő előtt kötelezővé válik az elektronikus kommunikáció minden közbeszerzési eljárás esetén.

A Miniszterelnökség 2017. március 10-én mutatta be a Bizottság képviselői számára az e-közbeszerzés bevezetésének ütemtervét, melynek főbb mérföldkövei a következők: 1.) Rendszertervezés - 2017.03.17, 2.) Infrastruktúra kialakítása és üzembe helyezés - 2017.05.01., 3.) Modulok: árlejtés, regisztráció + pilot verzió - 2017.05.31., 4.) Modulok: portál, BI, riport + tesztelésre átadás - 2017.08.29., 5.) Oktatási anyagok átadása - 2017.09.28., 6.) Élesítés - 2017.11.27. A fenti határidőknek megfelelően megkezdődtek és folyamatban vannak a szükséges fejlesztések (29/c). A tervek szerint 2017. május 30-án, Budapesten kerül sor az Egységes Európai Közbeszerzési Dokumentum elektronikus változatával kapcsolatos, a Bizottsággal együttműködésben szervezett workshopra, amellyel összefüggésben május 31-én bemutatásra kerül a PILOT projekt, amely megismerteti a rendszer funkcióit. Az elektronikus közbeszerzés bevezetése érdekében a közbeszerzési törvény módosítása mellett sor kerül a kapcsolódó Kormányrendeletek átfogó módosítására is (29/b). Az e-közbeszerzési rendszer alkalmazása és a jogszabályi módosítások eredményeként az eljárások lefolytatása tovább egyszerűsödik.

A jogalkalmazások egyszerűsítéseként sor került a versenytörvény módosítására, a bírósági, hatósági eljárások hosszának lerövidítését célzó intézkedésekre, ill. a felszámolási eljárások módosításáról szóló törvénymódosítási javaslat benyújtására. **A versenytörvény módosításának (32/a) keretében egyszerűsödtek egyes, a vállalkozások összefonódására** vonatkozó szabályok. A módosítások célja az eljárások gyorsítása, az eljárási díjak csökkentése, kevesebb engedélyeztetés, a vállalati megfelelések támogatása és a GVH vizsgálati eszköztárának erősítése. **A felszámolási eljárások módosításáról szóló törvénymódosítási javaslat (32/b)** célja elősegíteni a felszámolási eljárásban az adós vagyonának hatékonyabb összegyűjtését. A törvénymódosítás a joggyakorlat által jelzett joghézagok és ellentmondások megszüntetésére valamint a bírák munkaterhének csökkentése érdekében a bírósági titkárok jogkörének bővítésére tesz javaslatot, ezzel az eljárások hatékonyabb és gyorsabb lefolytatását szolgálja. **Az igazságszolgáltatási rendszer hatékonyabb működésének (32/c)**

érdekében az új intézkedések hatálybalépésével (2018. január 1.-től ill. várhatóan 2018 közepétől) a bírósági, hatósági eljárások hossza lerövidül.

A Nemzeti Korrupcióellenes Program és az azzal összefüggő intézkedések 2015-2016. évre vonatkozó terve elfogadásáról szóló 1336/2015. (V. 27.) Korm. határozatban a Kormány elfogadta a 2018-ig szóló Nemzeti Korrupcióellenes Programot, és annak első kétéves, vagyis 2016-ig szóló intézkedési tervét. Az első kétéves terv lezárult, egyes áthúzódó feladatok végrehajtása folyamatosan történik. **A 2017-2018. évekre szóló új intézkedési terv** a költségvetési szervek, a helyi önkormányzatok, a gazdasági társaságok, köztük különösen a többségi állami tulajdonban álló gazdasági társaságok (35.) és a rendvédelmi szervek tekintetében fogalmaz meg elsősorban módszertani, tájékoztatási, vizsgálati, elemzési és – szükség esetén – szabályozási feladatokat. A Nemzeti Korrupcióellenes Program célkitűzéseire igazodva további korrupcióellenes intézkedéseket irányoz elő a Nemzeti Védelmi Szolgálat 5 milliárd forint költségvetésű (Kapacitásfejlesztés és szemléletformálás a korrupciós esetek nagyobb arányú felderítése, illetve megelőzése érdekében c.) kiemelt projektje (38.).

III.4. Csökkenő közfoglalkoztatás, versenyképes munkaerő

A foglalkoztatáspolitikai fő kihívásai jelenleg a munkaerő-hiány, valamint a keresleti és kínálati oldal egyensúlytalanságai, amelyek részben a munkaerő-piaci igények és a munkát keresők képzettségi szerkezetének különbségeiből, részben pedig a területi egyenlőtlenségekből fakadnak. E kihívásokat a Kormány a nyílt munkaerőpiacon való elhelyezkedést elősegítő aktív munkaerőpiaci eszközök erősítésével, a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való kivezetés előmozdításával és a közfoglalkoztatás rendszerének átalakításával, a munkavállalók mobilitásának javításával, valamint a vállalatok munkahely-teremtő képességének növelésével kívánja kezelni.

Az aktív munkaerőpiaci politikák megerősítése érdekében 2016-ban hozott döntés alapján 2017-ben 230 milliárd forintra emelkedik, azaz megduplázódik a 25 év feletti álláskereső és inaktív, különösen az alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztathatóságának javítását, nyílt munkaerő-piaci elhelyezkedését, valamint a közfoglalkoztatásból a versenyszférába való átlépés elősegítését szolgáló, 2015 ősztől elindult „**Út a munkaerőpiacra**” (39.) program pénzügyi kerete. A program így 2021 végéig várhatóan több mint 188 ezer álláskereső vagy inaktív támogatásával járul hozzá a munkanélküliek és regisztrált álláskereső számának csökkenéséhez, illetve a nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatás bővítéséhez képzésekkel, bértámogatással és személyre szabott munkaerőpiaci szolgáltatásokkal. 2017. március 31-ig közel 57 ezer fő bevonására került sor.

Az utóbbi két év gyors ütemben javuló ifjúsági munkaerőpiaci mutatóinak hosszú távú fenntartása és tovább javítása érdekében Magyarország továbbra is **kiemelt figyelmet fordít a 25 év alatti fiatalokra**. A Kormány 2017 elején döntött arról, hogy az Ifjúsági Garancia Rendszer gerincét alkotó három program (aktív munkaerőpiaci program, vállalkozóvá válást támogató és gyakornoki program) megvalósításának meghosszabbításával és pénzügyi kereteik megemelésével a programozási időszak végéig elérhetővé teszi azokat a fiatalok számára. A programok összesen 235 milliárd forint felhasználásával közel 180 ezer fiatal foglalkoztatását vagy piacképes szakképesítéshez jutását támogatják 2021 végéig. 2017. március végéig közel 50 ezer 25 év alatti fiatal támogatása valósult meg. A 25 év alatti személyeket csak abban az esetben lesz lehetőség bevonni közfoglalkoztatási programba, ha az Ifjúsági Garancia Rendszer vagy más aktív eszköz nem kínál számukra egyéb reális lehetőséget.

Az aktív munkaerőpiaci programok hatékonyságának növelése és célzásának javítása érdekében folytatódik a 2016-ban indult **ügyfél-kategorizálási rendszer (profilig), finomhangolása, valamint az NFSZ fejlesztése (40/a)**, az erre allokált forrást közel duplájára emeljük (2,6 milliárd forintról 5,0 milliárd forintra). Az álláskeresők által igénybe vehető szolgáltatások palettájának kiszélesítése érdekében megvalósul **a nem állami szervezetek szolgáltatásainak (40/c)**, és **szociális partnerek munkaerő-piaci szerepvállalásának és kapacitásainak fejlesztése (40/d) is**.

Magyarországnak célja, hogy minél több közfoglalkoztatott helyezkedjen el az elsődleges munkaerőpiacon, hiszen a közfoglalkoztatásban lévők egyre nagyobb arányt képviselnek a rendelkezésre álló munkaerő-tartalék között. A **közfoglalkoztatásból a nyílt munkapiacra való átmenet támogatására** a Bizottság ajánlásával összhangban több intézkedés bevezetésére, illetve folytatására is sor kerül 2017-ben (42). A **„Közfoglalkoztatásból a versenyszférába” program** egyrészt a közfoglalkoztatásból fennmaradt időre a foglalkoztatást helyettesítő támogatás havi összegét kitevő **elhelyezkedési juttatás** nyújtásával ösztönzést ad a közfoglalkoztatottak részére az elsődleges munkaerő-piaci elhelyezkedéshez, másrészt a program keretében a járási (fővárosi kerületi) hivatalok munkaerő-piaci információkat nyújtanak és munkaerő-közvetítést végeznek a legoptimálisabb elhelyezkedés érdekében. Az **„Út a munkaerőpiacra” aktív munkaerőpiaci eszközöket működtető program** bértámogatást nyújt (39.). E folytatólagos programok mellett 2017-ben indul az „Aktív piaci kivezetés” program, ami az egy éves időtartamban közfoglalkoztatásban részt vevők mentorálását, segítségét célozza, valamint az „Alternatív prevenció” ami a piacon elhelyezkedni kívánó közfoglalkoztatottak támogatását célozza. A közfoglalkoztatásból való kilépést ösztönzi a bértámogatások rendszere mellett a minimálbérnél kisebb mértékű közfoglalkoztatási béremelés (42/a). A magasabb bérkülönbség a helyi mobilitást is növelheti.

2017. március 20-án a kormány **egy átfogó intézkedéscsomagot** fogadott el a közfoglalkoztatás súlyának csökkentése érdekében. A 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározat kijelölte a **közfoglalkoztatási rendszer átalakításának (41.)** irányát. Az aktív munkaerőpiaci politikák további erősítése érdekében – szintén a Bizottság ajánlásával összhangban - a közfoglalkoztatás forrásaiból az aktív eszközök előirányzatára 2017. során **40 milliárd forint kerül átcsoportosításra**, a közfoglalkoztatásból történő kivezetéshez szükséges pénzeszközök pedig a következő években is elérhetők lesznek. A kormány döntése alapján a közfoglalkoztatási programokban részt vevők havi átlagos maximális létszámát 2020-ig **folyamatosan 150 ezer főre kell csökkenteni** a 2016-os 224 ezer főről. 2018. június 1-jétől, felmenő rendszerben, három éves időszakon belül a közfoglalkoztatási jogviszonyban eltölthető maximális időtartam egy év lehet, kivéve, ha a személy önhibáján kívül nem tud elhelyezkedni. A csomag részeként a közfoglalkoztatottak részére a munkahelykereséssel kapcsolatos tömegközlekedési eszköz igénybevételének **utazási költsége megtérítésre kerül**, valamint az NFSZ munkaerő-közvetítési funkciója erősödik. A közfoglalkoztatás rendszerében **további jogszabály változtatások** segítik a résztvevőket **(41/d)** (mint a munkaerőpiaci szolgáltatásban való részvétel időtartamának emelése 15 napra, képzésben való kötelező részvétel, vagy a Munka Törvénykönyve rendelkezéseinek alkalmazása a közfoglalkoztatói jogutódlás esetén).

A közfoglalkoztatás rendszere fennmarad azok számára, akik nem képesek az elsődleges munkaerőpiacon elhelyezkedni. A közfoglalkoztatás jobb célzását mintaprogramok segítik, valamint a szociális gazdaság önfenntartó képességének erősítését célzó, a helyi szinten tevékenykedő **társadalmi vállalkozások és a (piaci alapon működő) Szociális szövetkezetek Fókuszprogramja**. Ez utóbbi a korábban közfoglalkoztatott személyek köztes foglalkoztatását teszik lehetővé **(44-45. intézkedéscsoport)**.

A Kormány 2017-ben is folytatja az **alacsony képzettségűek, valamint közfoglalkoztatottak képzési programját (43.)**, mely tervezetten legalább 85 000 fő képzését biztosítja 2018 végéig, 30 milliárd forint keretösszeggel. A program részeként olyan képzések megvalósítása a cél, melyek a szakképzés megkezdéséhez szükséges kompetenciák fejlesztéséhez, felzárkóztatáshoz, és a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő képzettség megszerzéséhez járulnak hozzá. A mentori szolgáltatás célja a képzés sikeres befejezése, képzésben-tartás, a lemorzsolódás megakadályozása. A program keretében 2016. év végéig 34 560 fő képzésbe vonása valósult meg. A résztvevők döntő többsége OKJ képzésben (56,1%) vett részt, amely révén jobb lehetőségük nyílik a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedésre. A képzések jelentős része a hiányszakmákra fókuszál ezek közül az ipari és az építőipari (pl. gépi forgácsoló, kőműves és hidegburkoló, ács, zsaluzóács), illetve egyéb keresett szakmák (pl.: szakács, szociális gondozó és ápoló, húsipari termékgyártó, kertész) emelendők ki.

A foglalkoztatáspolitikát általánosan végrehajtott, és tervezett további intézkedéseket az EU2020 foglalkoztatási célkitűzést tárgyaló fejezet tartalmazza.

III.5. Esélyteremtő oktatás

A köznevelési rendszer esélyteremtő szerepének és a befogadó oktatásnak az erősítését, **rendszerszintű érvényesülését** szabályozási, tartalmi fejlesztések, valamint a minőségi oktatáshoz történő hozzáférés szélesítését szolgáló intézkedések és programok (pl. óvodai kapacitásbővítés, a jogellenes elkülönítés megakadályozását szolgáló intézkedések, célzott pedagógiai programok, hálózatok, ösztöndíjprogramok, pedagógus előmeneteli rendszer) támogatják.

Az oktatáspolitikát terén a magyar Kormány elkötelezett az esélyteremtő, minőségi oktatáshoz való hozzáférés javítása, az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése mellett. Ezen elvek megvalósítását szolgálja az **Egyenlő Bánásmód Törvény folyamatban lévő módosítása**, amely elfogadása esetén **minden** oktatásszervezési forma esetén további, a szegregáció megakadályozását szolgáló garanciális követelményeket fog beépíteni. A törvénytervezet jelenleg az Országgyűlés előtt áll. A szelekció megelőzésének érdekében további garanciális elem épült be a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvénybe is: 2017. januári hatállyal az általános iskolai felvételi körzetek kormányhivatali kijelölése során egyetértési jogkört gyakorol a tankerületi központ, így a szubszidiaritás elve a korábnál fokozottabban érvényesíthető. Kialakításra került egy olyan program, amelynek célja, hogy azokat a köznevelési intézményeket támogassa, ahol a legnagyobb a szegregáció aránya (46.). A programba 300 köznevelési intézmény kerül bevonásra.

Számos célzott intézkedés szolgálja a sérülékeny, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma – tanulók iskolai sikerességének elősegítését, a befogadó oktatást, együttnevelést (47.intézkedéscsoport). Ezek a programok, ösztöndíjak a korábbi évek tapasztalatai alapján javítják a továbbtanulási eredményeket és csökkentik a lemorzsolódás veszélyét, ezért a 2016/17-es tanévben is folytatódnak, illetve meghirdetésre kerülnek. Az **Arany János Programok (47/a)** továbbra is a rászoruló tanulók középfokú iskolai előrehaladását segítik elő komplex módon. A 2016/2017. tanévben az Arany János Tehetséggondozó Programban 549 fő, az Arany János Kollégiumi Programban 278 fő, az Arany János Kollégiumi-Szakközépiskolai Programban) 194 fő kezdte meg 9. évfolyamon a tanulmányait, és összesen több mint 4000 hátrányos helyzetű tanuló vesz részt a programokban. A **tanoda hálózat (47/d)** a hátrányos helyzetű – köztük roma – tanulók iskolai felzárkózását segíti elő köznevelésen kívüli eszközökkel, valamint komplex fejlesztéssel. A tanoda programokat 2018 decemberéig 278 tanoda valósítja meg 19 megyében, a projektekben kb. 3500 hátrányos helyzetű tanuló vesz részt. Az **Útravaló Ösztöndíjprogram (47/c)** a 2016/17-es tanévben a

köznevelésen belüli eszközökkel hatékonyan (a 8. évfolyamon ösztöndíjban részesülő roma tanulók fele, a középiskolás ösztöndíjasok 26%-a a program keretében részesül támogatásban) éri el a szociális szempontból leghátrányosabb helyzetű tanulókat, négy alprogramja az általános iskolai tanulmányoktól a diploma megszerzéséig nyújt ösztöndíjat, valamint mentori támogatást.

Az intézkedések másik fő csoportját a **minőségi oktatás, a pedagógusok teljesítményének javítását célzó intézkedések (49. intézkedéscsoport)** alkotják, amelynek egyik legfontosabb eleme a pedagógusi előremeneteli rendszer. A pedagógusi pálya vonzóbbá tétele és a pedagógusok pályán tartása érdekében a Kormány folytatja a 2013-ban megindított béremelési programot a pedagógusi életpályamodell keretén belül. 2016 szeptemberében 3,8 százalékkal emelkedtek a pedagógusbérek. Hasonló mértékű lesz a fizetésemelési program 2017 szeptemberében is (49/c). A köznevelési intézményben nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben (pl. gyermek- és ifjúságvédelmi felügyelő, gyógypedagógiai asszisztens) foglalkoztatottak 2017. január 1-től részesülnek 7+3 %-os illetmény-, illetve munkabér-emelésben (49/a). A pedagógusi előmeneteli rendszer– és annak keretében a béremelési program – hozzájárul a pedagógusok motivációjának, teljesítményének növeléséhez és ezáltal a minőségi oktatás javításához. A **Klebelsberg Képzési ösztöndíj** a tanárképzésre jelentkezők számára vonzó hatást is kifejtő, a **felsőoktatási tanulmányokat támogató ösztöndíj**, melynek célja elsősorban a megfelelően képzett, szakmailag elhivatott, gyakorlati tapasztalattal rendelkező pedagógus-utánpótlás biztosítása, amely maga után vonhatja a köznevelés tanári szakos ellátottságának a hátrányos helyzetű térségekben történő megerősítését is. A program 2013-as indulása óta, 2016-ra a folyósítható ösztöntámogatás értéke közel nyolcszorosára (80 millió forintról 680 millió forintra), a pedagógusképzésekre jelentkezők száma pedig 65%-kal nőtt. Az intézkedés emellett hozzájárul a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának növeléséhez is.

III.6. Egészségügyi ellátórendszer erősítése

Magyarországon az egészségben eltöltött évek száma 2005-ről 2014-re a nők és a férfiak esetében is 6 - 6 évvel javult. A születéskor várható élettartam is folyamatosan nő, az elérhető legfrissebb adatok szerint 2005-ről 2014-re a nők esetében 2 évvel, a férfiak esetében 4 évvel javult a mutató értéke. Az egészségügyi ágazat stratégiai prioritásai az Egészséges Magyarország 2014-2020 egészségügyi ágazati stratégiában kerültek megfogalmazásra. E prioritások között szerepel az egészségügyi alapellátás fejlesztése, prevenciók tevékenységének erősítése, magasabb szakmai színvonalú és biztonságosabb lakossági gyógyszerellátás biztosítása, a járóbeteg-szakellátás megerősítése, és egy fenntartható, jól működő kórházi intézményrendszer kialakítása. Magyarországon az Egészségügyi Alap költségvetése 2010 óta minden évben emelkedett, 2012 óta ráadásul az inflációt meghaladó mértékben.

Az **egészségügyi ellátórendszer prevenciók kapacitásának támogatására (50.)** európai uniós fejlesztés keretében Magyarországon 61 egészségfejlesztési iroda (EFI) jött létre és kezdte meg működését 2013 és 2014 folyamán. A kialakított irodák közül 20 található „leghátrányosabb helyzetű” (LHH) és 18 „hátrányos helyzetű” (HH) járásban. 2013. év szeptembertől 2015. év végéig 61 EFI-ben 170 927 kliensre kiterjedően történt állapotfelmérés, ezen belül a 20 LHH-s EFI-ben 46 569 fő esetében. Az EFI-k 2016. évi kliensforgalmi adatainak feldolgozása jelenleg zajlik, végleges adatok 2017. év májusában várhatóak.

Az orvosok elvándorlásának kezelése és az ágazat megtartó képességének növelése érdekében 2017-ben tovább folytatódik az egészségügyi dolgozók béremelése. **A háziorvosi alapellátás területi**

egyenlőtlenségeinek csökkentése céljából az egészségügyi alapellátás fejlesztése keretében tervezetten további 400 praxis bevonásával 50 új praxisközösség kerül kialakításra továbbá sor kerül a lakosságközei szolgáltatások körének bővítésére

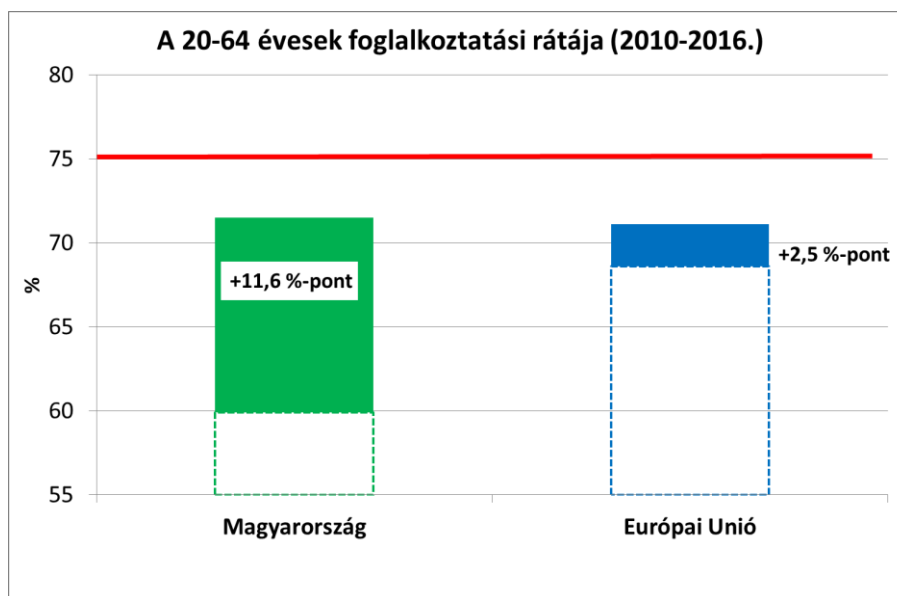
A felesleges fekvőbeteg ellátás igénybevételének csökkentése érdekében cél az aktív fekvőbeteg-ellátási forma kiváltása **az egynapos sebészeti ellátás rendszerének fejlesztésével** (56.), a 12 órán belül távozott betegek arányának növelésével. **A diagnosztikai és orvosi laboratóriumi infrastrukturális feltételek javítása, valamint az ápolási eszközellátottság** érdekében 2016 szeptemberében EFOP keretből két pályázat került kiírásra (54-55.), ezáltal elősegíthető az ápolással kapcsolatos ellátási eredményesség és megbízhatóság növelése, valamint a patológiai diagnosztikai tevékenység feltételeinek és a hazai patológiai osztályok (beleértve a megyei és országos centrumokat is) infrastrukturális felszereltségének, műszerezettségének javítása.

IV. EURÓPA 2020 CÉLOK TELJESÍTÉSE

IV.1. A foglalkoztatás bővítése

Magyarország a foglalkoztatási szint javítására irányuló Európa 2020 célkitűzéshez kapcsolódva a 20-64 év közötti népesség foglalkoztatási arányának 75%-ra növelését tűzte ki célul 2020-ig.

A foglalkoztatási arány a 20-64 éves korcsoportban 72,6%-ra nőtt 2016 utolsó negyedében, amely már meghaladja az EU-s szintet, és jelentős közeledést mutat az EU2020-as célhoz.

Forrás: Eurostat

A foglalkoztatási cél eléréséhez az Országspecifikus ajánlások végrehajtását célzó lépések (III.4. fejezet) mellett az alábbi intézkedések is hozzájárulnak.

A KSH adatai szerint 2016-ban 4 millió 352 ezer volt a foglalkoztatottak száma, ami jelentősen meghaladja a pénzügyi válság előtti értéket (közel 3,9 millió fő), miközben a munkanélküliek száma 235 ezer főre csökkent. Az éves bővülés túlnyomó része (126 ezer fő) **a belföldi** (közfoglalkoztatás nélküli) **munkaerőpiacon** ment végbe, a közfoglalkoztatás 15 ezer fővel 221 ezerre nőtt, (az egy éven belüli, ingázó) külföldi munkavállalás 5,3 ezerrel 116 ezer főre nőtt.¹ A foglalkoztatási arány 66,5%-ra nőtt, míg a 20-64 éves korcsoportban 71,5%-os arány már meghaladja az EU-s szintet, és jelentős közeledést mutat az EU2020-as célhoz. A foglalkoztatás változásában ugyanakkor jelentős területi különbségek mutatkoznak, legnagyobb mértékben (4% felett) a Közép-Dunántúlon, és Észak-Magyarországon nőtt a foglalkoztatottak száma, legkisebb mértékben Dél-Dunántúlon.

A foglalkoztatottság növekedése mellett továbbra is munkaerőhiányos a gazdaság, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által készített 2016-os Rövidtávú munkaerőpiaci prognózis szerint a vállalatok 33,1%-a (2015: 25%) jelentett munkaerőhiányt ez az arány ugyanakkor magasabb, mint a válság előtt mért 26,6%-os szint). A betöltetlen (piaci és közfoglalkoztatási) állások száma 2016. 1-12. havi átlagában 96 ezer (a 2015: 73 ezer) volt. A munkaerőhiány egyrészt minőségi, másrészt földrajzi és demográfiai okokra vezethető vissza; a kínálati oldal (elsősorban szakképzett munkaerő hiánya

¹ A legfrissebb, 2017. január-márciusi adatok alapján a munkaerőpiaci helyzet tovább javult; éves összehasonlításban a foglalkoztatottak száma 106 ezer fővel 4,4 millió főre nőtt, míg a munkanélküliek száma 66 ezer fővel 206 ezer, a közfoglalkoztatottak és külföldön dolgozók száma 8-8 ezer fővel 201 ezer illetve 112 ezer főre csökkent.

miatti) beszűkülése, valamint a megnyíló új álláshelyek növekvő száma területileg egyenlőtlenül jelentkezik. Összességében a közfoglalkoztatottaknak csak kisebb része alkalmas a piaci álláshelyek betöltésére, és területileg nagy különbségek tapasztalhatók, Budapest, Pest, Győr-Moson-Sopron, Vas megyékben több az üres álláshely, mint a közfoglalkoztatott, míg Borsod-Abaúj-Zemplén, Baranya, Békés, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyékben több mint tízszeres a közfoglalkoztatási többlet.

Az alkalmazottak keresete jelentős emelkedést mutat, 2016. 1-12. hónapban éves szinten (0,4%-os infláció mellett) 7,4%-os reálbér-emelkedés, és 2012 óta 19,4%-os emelkedés látható (7,1%-os időszaki infláció mellett) nemzetgazdasági szinten a reálbérekben. A 2016-2017-ben végrehajtott minimálbér-emelés, valamint az általános járulékcsoökkentés (részletesen lásd adózás fejezetet) a következő években a keresletnek megfelelő képzettségű munkaerő biztosítása irányába hat.

A **fiatalok foglalkoztatási helyzetének további javítása** érdekében folytatódnak a korosztály célzott programjai **(57.)** – a Munkahelyvédelmi Akció 2013-tól elérhető célzott kedvezményei mellett –, köztük az **Ifjúsági Garancia rendszere (57/a)**, amely 2015 elejétől széles eszközzel (oktatás, képzés, bértámogatás, munkaerőpiaci szolgáltatások, gyakornoki program, mobilitási támogatás, vállalkozóvá válási támogatás, mentorálás) került bevezetésre. Ezt a rendszert egészíti ki a **Fiatalként vállalkozóvá válását támogató program (57/b)** és a munkatapasztalat-szerzést segítő **Gyakornoki program (57/c)**. Az Ifjúsági Garancia rendszerébe a teljes időszakban közel 180 ezer fő bevonása a kítűzött cél. Az Ifjúsági Garancia munkaerőpiaci programban 2017. március 31-ig közel 50 ezer fő vett részt, akik közül 35 ezer fő támogatott foglalkoztatásban, 16 ezer fő pedig képzésben részesült.

A **munkaerőhiány enyhítését, a munkaerő mobilitását (58.)** az aktív munkaerő-piaci intézkedések mint pl. lakhatási támogatás, helyközi utazási és csoportos személyszállítás támogatása mellett **munkásszállók építésének támogatása**, a minimálbéremelés, illetve a járulékcsoökkentés segíti.

A nők és a kisgyermekes szülők foglalkoztathatóságát támogatják a **rugalmas foglalkoztatás (59.)** és a családbarát munkahelyi környezet kialakításának ösztönzése érdekében meghirdetett programok. 2017. március végéig már 710 rugalmas foglalkoztatás bevezetését tervező vállalkozás átvilágítására és átszervezési tervének kidolgozására került sor. A munkavállalókat célzó intézkedések mellett, a gyermekek elhelyezését támogatandó, folytatódik a **napközbeni ellátások célzott fejlesztése**, aminek keretében 2017. január 1-jétől minden olyan települési önkormányzatnak meg kell szerveznie a bölcsődei ellátást, ahol a 3 éven aluli gyermekek száma meghaladja a 40 főt, vagy legalább 5 szülő jelzi erre az igényét. A **munkahelyi bölcsődék létrehozását (59/b)** is támogatja a Kormány egy 2017 márciusában meghirdetett pályázati konstrukció keretében megemelt, 6 milliárd forint keretösszegeből, mintegy 2500 új férőhely kialakítását célozva. Az igényelhető támogatás 8-100 millió forint, amelyből a munkahelyi bölcsőde helyszínének kialakítása, az ellátáshoz, gondozáshoz szükséges eszközök beszerzése, a személyi feltételek megteremtése mellett - az állami támogatási szabályok figyelembevételével - a munkába visszatérő kisgyermekes szülő képzésére, kompetenciafejlesztésére is elszámolható vissza nem térítendő támogatás. A Kormány kiemelt célkitűzése, hogy a 3 éven aluli gyermekek elhelyezését biztosító férőhelyek számát a jelenleg rendelkezésre álló férőhelyszámon felül még 14 ezerrel növeli 2020-ig.

(A kisgyermekes anyák foglalkoztatási helyzetének javításához e fent részletezett családbarát munkahelyi környezet, valamint a bölcsődei kapacitások fejlesztését célzó programok mellett hozzájárulnak a 3 év feletti gyermekek elhelyezését szolgáló óvodai intézményfejlesztést támogató programok, amelyek a IV.4. oktatási fejezetben kerülnek kifejtésre.)

IV.1.1. Szakmai képességek fejlesztése

A foglalkoztatási intézményrendszer keretein belül megvalósuló képzések mellett egyes programok a vállalkozások szervezésében valósulnak meg, minden vállalkozásméretet lefedve („Munkahelyi képzések támogatása mikro-, kis- és középvállalkozások munkavállalói számára”, „Munkahelyi képzések támogatása nagyvállalatok munkavállalói számára”). E képzési programok keretösszege 40,5 milliárd forint, a képzések 40%-a szakmai kompetenciák fejlesztését szolgálja (OKJ, vagy egyéb szakmai képzés), emellett a képzések ötödét lehet belső képzésként megvalósítani.

A 2017-ig megtett intézkedések közül kiemelhető a szakképzésen belül a korai iskolaelhagyás megelőzését támogató program, amelynek célja a tanulók alapképességeinek fejlesztése, a szakképzés eredményesebbé tétele, az iskolai teljesítmény növelése, valamint az egész életen át tartó tanulásra való képessé tétel. Az intézményi szintű végrehajtást támogató program megvalósítása folyamatban van.

Az iskolai rendszerű szakképzés átalakítása folytatódik a szakképzési intézményrendszer és irányítási struktúra, valamint képzések megújításával (61.). Országosan 44 szakképzési centrum működik, melyek alá összesen 377 szakképző intézmény tagozódott. (Ez a szám a szakképző vállalkozásokat nem tartalmazza.) Az iskolai rendszerű szakképzési kínálat tartalmi megújítása (64.) folyamatosan zajlik, fő célja, hogy a különböző szakképzési programok a fiatalok számára biztosítsák az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges alapképességeket és alapképességeket, valamint releváns szakmai kompetenciákat is biztosítsanak számukra, illetve minél több embert vonzzanak a szakképzésbe. Ennek törvényi megalapozása már megtörtént: a nappali rendszerű szakképzésbe történő bekapcsolódás felső korhatára 21-ről 25 évre nőtt, a felnőttoktatás keretében pedig a felnőtt lakosság ingyen szerezhethet második szakképesítést (a 2015. szeptemberi bevezetése óta ez a lehetőség mintegy 44 ezer fővel növelte a felnőttoktatásban részt vevők létszámát). A szakiskola 2016. szeptembertől – szakközépiskola néven – öt évfolyamossá vált, mely intézkedéssel a tanulók automatikusan folytathatják tanulmányaikat az érettségire felkészítő évfolyamon. A szakképzés és a felsőoktatás közötti átjárhatóságot tovább növeli, hogy a szakképzésben megszerzett gyakorlat, valamint szakirányú képzés 50 kredit értékben beszámítható a BA programokban.

A további szak- és felnőttképzést érintő változtatások egyelőre tervezés és kidolgozás alatt vannak. Cél, hogy hatékony és - a rendszer sajátosságait mindamellettt figyelembe vevő - gyors beavatkozásokra legyen lehetőség. Így biztosítható egyrészt a munkaerő folyamatos, vállalati képzésével a vállalatok versenyképességének fokozása, másrészt olyan iskolarendszerű szakképzés kialakítása, amely vállalati érdekeltségen alapul és a munkaerő utánpótlását célozza. Összességében, a szakképzés elmozdul a korábbi kínálatvezérelt képzési rendszertől a keresletvezérelt készség- és képzési rendszer felé. Ennek mentén a szakképzési és felnőttképzési politika közeljövőben várható változásai a következőket célozzák:

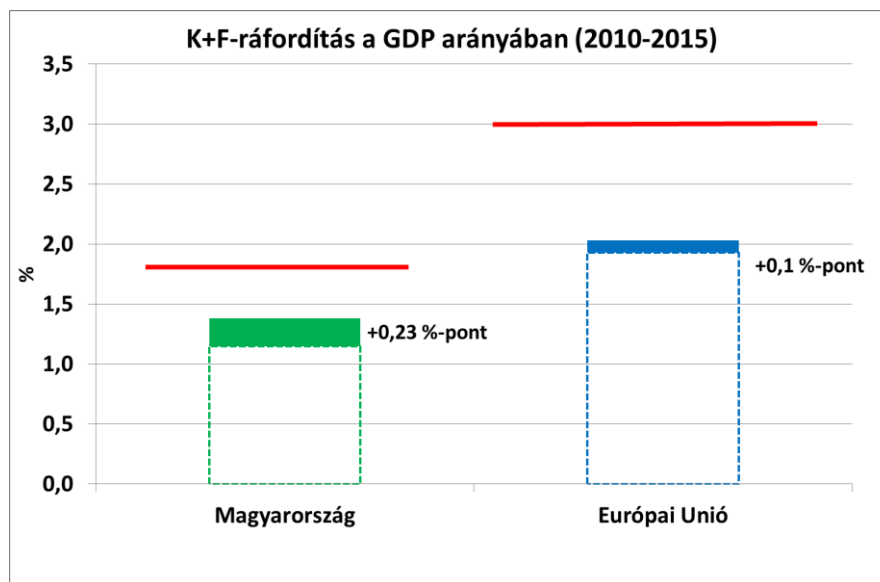
1. **A felnőttképzési szabályozási rendszer rugalmasabbá tétele** oly módon, hogy a minőség ne romoljon, de a hatékonyság növekedjen (pl. *OKJ résztartalmak könnyebb elérhetősége a felnőttképzésben.*)
2. A folyamatos, **felnőttkori képzés váljon a munkavállalás szerves részévé** (vállalati képzések rendszerének beindítása és élénkítése 45 milliárd forintnyi uniós forrás támogatásával)
3. **A munkáltatók szerepe növekedjen a képzési feladatok ellátása tekintetében**, kerüljön sor új ágazati együttműködések kialakítására (ún. *ágazati készségtanácsok létrejöttének segítése uniós mintára*)

4. **A képzési tartalmak fejlesztése;** a fókusz a sikeres munkavállaláshoz szükséges kompetenciákra irányuljon (*OKJ reform az ágazati alapkészségeket biztosító szakképesítések kialakításával, így a szakképesítések összevonásával azok számának csökkentésével; tartalomfejlesztés a munkahelyek által igényelt kompetenciákkal*)
5. **A munkaerő-utánpótlás biztosítása a szakképzés minőségi reformja** segítségével (*rugalmasabb tanulói utak biztosítása; duális tanulószerveződéses rendszer továbbfejlesztése, pályakövetési rendszer kiépítése*)

IV.2. A kutatás-fejlesztés és az innováció súlyának növelése

Magyarország az Európa 2020 Stratégia kutatás-fejlesztési célkitűzéséhez kapcsolódva a kutatás-fejlesztési ráfordítások szintjének a bruttó hazai termék 1,8 %-ára történő növelését vállalta 2020-ig.

Az elmúlt években a **K+F-ráfordítások** a bruttó hazai termék (GDP) 1,4%-át teszik ki. 2007 és 2013 között viszonylag egyenletes felfutás volt tapasztalható, elsősorban a vállalati K+F teljesítmény bővülésének köszönhetően, mely a kutatói létszámok alakulásában is megmutatkozott.

Forrás: Eurostat

A K+F+I-politika kereteinek kialakításáért Magyarországon a **Nemzeti Kutatás, Fejlesztési és Innovációs Hivatal** (NKFI Hivatal) felelős. Az NKFI Hivatalban 2017 folyamán kerül sor a Nemzeti KFI Stratégia felülvizsgálatára, valamint a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégia előrehaladásának áttekintésére (65.).

A kutatást, technológiai fejlesztést és innovációt elsősorban a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program (GINOP) és a kapcsolódó Versenyképes Közép-Magyarország Operatív Program (VEKOP), valamint a Nemzeti Kutatás, Fejlesztési és Innovációs Alap (NKFIA) hazai finanszírozású programjai támogatják. A 2016-17 során futó pályázati programok a vállalatok K+F+I tevékenységét (66.), a prototípus fejlesztését, az iparjogvédelmet, a kezdő cégek innovációs ökoszisztéma-fejlesztését ösztönzik, de támogatást kap az akadémiai-egyetemi szektor K+F-je, illetve a szektorok közötti kapcsolatépítés is. Kiemelt programként zajlik az ELI lézer-kutatóközpont megvalósításának második fázisa. Összességében a már futó konstrukciók esetében a szerződésállomány meghaladja a 300 milliárd forintot. A 2017 során megjelenő pályázati programok továbbra is ösztönzik a vállalatok

K+F tevékenységét, termékfejlesztését, de megjelennek a finanszírozási (hitel), illetve vállalkezési fejlesztőtőke-konstrukciók (pl. kockázati tőkeprogramok) is.

További, 2017 során megjelenő pályázati programok: vállalatok K+F+I tevékenységének támogatása (32 milliárd forint, illetve hitellel kombinálva 120 milliárd forint), a vállalkozásokat növekedési fázisban támogató Irinyi tőkeprogram (8 milliárd forint), Exportképes innovatív termékfejlesztés (15 milliárd forint), Intelligens szakosodási kockázati tőkeprogram (75 milliárd forint), Nemzeti Technológiai és Szellemi Tulajdon kockázati tőkeprogram (50 milliárd forint).

Az **innovációs vonatkozású** programok esetében az üzleti megalapozottság és potenciál is fontos döntési szempont. A bírálati folyamat során a nem tömegpályázat jellegű projektjavaslatokat az Irányító Hatóság csak az NKFI Hivatal támogató szakpolitikai véleményével fogadja be, mely az adott felhívásra szervezett szakértői kör tartalmi értékelésén alapul.

Az **adóoldali K+F-ösztönzés** továbbra is a hazai támogatáspolitikai fontos eleme. A saját tevékenységi körben végzett K+F-tevékenység közvetlen költsége már régóta csökkenti a társasági adó, az egyéni vállalkozói személyi jövedelemadó, a helyi iparűzési adó és az innovációs járulék alapját. A társasági adózók 2015-ben 289 milliárd forint költséget számoltak el ezen a soron. 2016-tól az önkormányzatok rendelkezhetnek, hogy a vállalkozások a K+F közvetlen költségének 10%-ával csökkenthessék a helyi iparűzési adójuk összegét. A 2014 januárjában a doktori képzésben résztvevő kutatókra is kiterjesztett adókedvezményt egyre több vállalat veszi igénybe, 2016-ban mintegy ezer kutató és doktorandusz után vettek igénybe kedvezményt. Az adóoldali ösztönzést K+F minősítési rendszer egészíti ki.

A K+F adókedvezmények hatékonyabb elosztását, illetve a K+F beruházások ösztönzését szolgálja a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala előtti **minősítési eljárások rendszerének** 2016. évi továbbfejlesztése. Ezt 2016-ban főként az európai uniós forrásból finanszírozott K+F támogatások felhasználásához valamint az adókedvezmények érvényesítéséhez vették igénybe. 2017-től az ún. projektcsoport-minősítési eljárás is elérhető lesz (a minősítési határozat kiterjedhet az egy adóévben elvégzett összes kutatási tevékenységre).

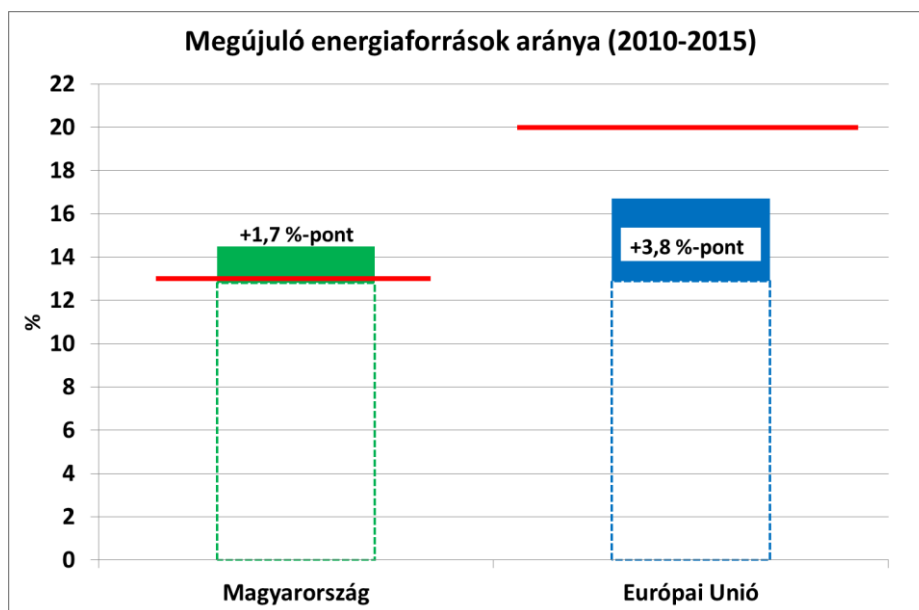
A **kutatói utánpótlás** biztosítását szolgálja a doktori képzés megújítása, valamint a hallgatókat és fiatal oktató-kutatókat támogató, 2016-tól bevezetett Új Nemzeti Kiválóság Program keretösszegének közel kétszeresére emelése (*az intézkedések részletes leírását a felsőoktatási fejezet tartalmazza*).

Az **MTA** 2016-ban több mint 3,6 milliárd forinttal támogatta a Lendület program keretében működő 53 **kutatócsoportot** (2016-ban 11 kutatócsoport nyerte el a támogatást). Az MTA 2017-2022 között új kutatócsoportokat is támogat (2017-ben 70-80 kutatócsoportot hoznak létre). A Lendület és a kutatócsoporti támogatás mellett az MTA kisebb pályázati konstrukciókat is működtet 2017-ben is.

IV.3. Energiatermelés és felhasználás átalakítása

Magyarország az Európa 2020 Stratégia energia és klímapolitikai céljaihoz kapcsolódva a megújuló energiaforrások részarányának 14,65 százalékra növelését, valamint az üvegházhatású gázok kibocsátásnövekedésének (2005-ös szinthez képest) legfeljebb 10 százalékos szint alatt tartását vállalta a 2005-ös bázisadathoz képest 2020-ig az EU Emisszió-kereskedelmi Rendszerének hatálya alá nem tartozó szektorokba. A primerenergia-fogyasztás tekintetében pedig, 92 PJ csökkentési célértéket tűzött ki, amely az 1990. évet bázisul véve 16,2 %-os megtakarítást jelent.

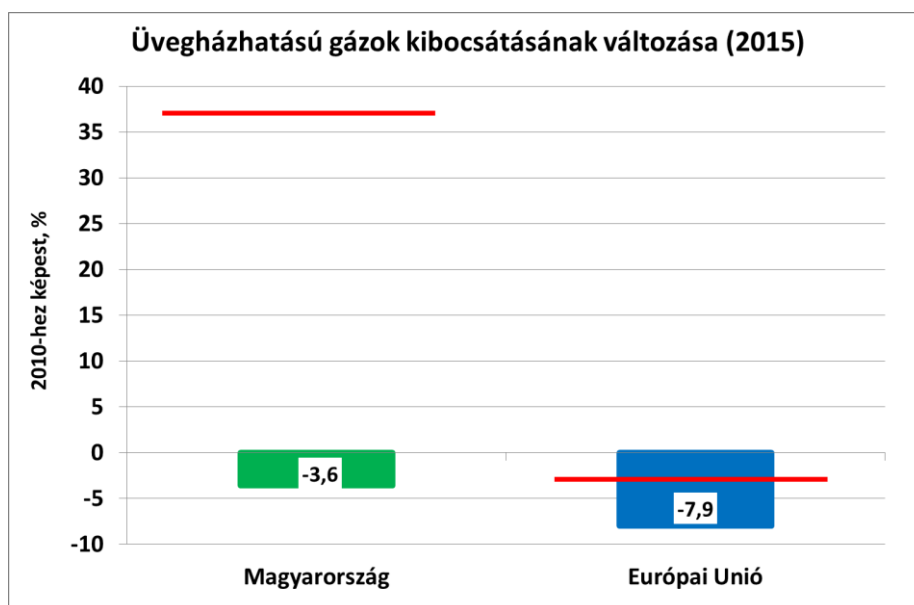
A kötelező megújuló energia-részarányra vonatkozó 2020-as célszám az Eurostat-adatok statisztikai revízióját követően immár teljesült.

Forrás: Eurostat

A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal által felülvizsgált lakossági biomassza (legnagyobb részt tűzifa) adatokat – tekintettel az Európai Bizottság 431/2014/EU rendeletére - és egyben a 2015-ös évre vonatkozó megújuló energia statisztikai adatokat az Eurostat 2017. március 14-én megjelentette a honlapján. A felmérés alapján a lakossági biomassza felhasználást az eddig alkalmazott módszertan alulbecsülte. Az új adatfelvételből származó eredményeket a Magyar Mérnöki Kamara által a hazai lakóépület-állományra végzett épületenergetikai számítások is alátámasztották. A legjelentősebb változás Magyarország megújuló energia felhasználási részarányát érinti, mivel az Európai Unió vonatkozó irányelve értelmében a közvetlen fűtési célú biomassza felhasználás is részét képezi a megújuló energia részaránynak. Ez alapján kijelenthető, hogy az **EU által a RED Irányelvben 2020-ra kötelezően kitűzött 13 %-os célszámot elértük már 2015-ben, sőt meghaladtuk.** A 2020-ra önkéntesen vállalt 14,65 %-os célszám várhatóan teljesülni fog.

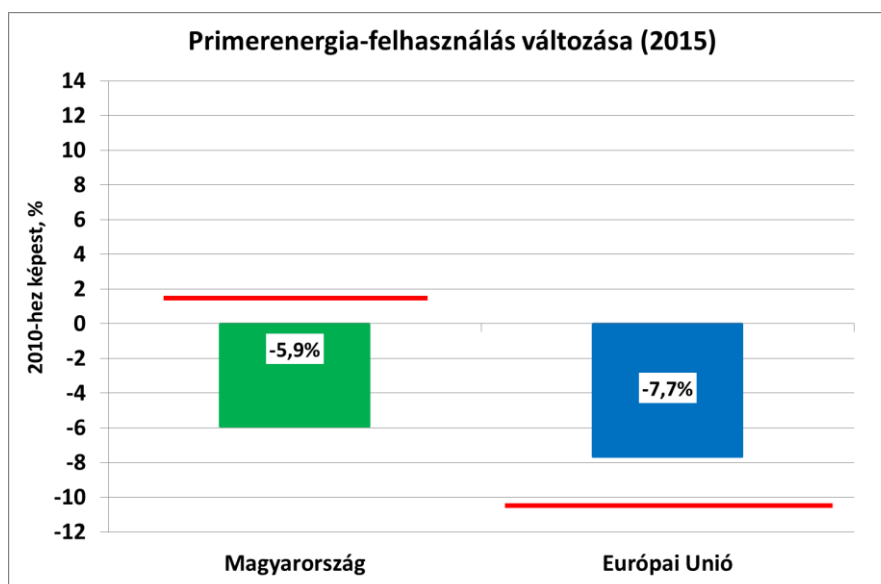
A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia eredményes végrehajtását jelzi, hogy Magyarország időarányosan teljesítette a Kiotói Egyezményben foglalt, valamint az EU felé tett vállalásait. Az üvegházhatású gázkibocsátás az 1990-es bázisához viszonyítva 39,2%-os csökkenést mutat, 2005-höz képest pedig 24,6%-ost.

Forrás: Eurostat

Az EU emissziókereskedelmi rendszerének (EU ETS) hatálya alá nem tartozó szektorokban a 2015-ös célt 5%-kal teljesítette túl Magyarország, mindezen eredmények nem csak az 1990 előtti nagyipar összeomlásának következménye, a kibocsátás-csökkenés fele az elmúlt 15 évben szakpolitikájának eredménye.

Az energiafelhasználás Magyarországon – a gazdasági növekedés erősödése következtében - enyhe növekedést mutatott 2015-ben: az elsődleges energiafogyasztás a 2014-es 21 millió tonna kőolaj-egyenértékről (TOE) 22,3-ra emelkedett, a végfogyasztás 15,2 millió TOE-ről 16,3-ra nőtt.

Forrás: Eurostat

Folyamatban van Magyarország IV. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Tervének kidolgozása (70.), amely a III. Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési Terv felülvizsgálatával készül el. Az egyik legjelentősebb hatású energiahatékonysági intézkedés 2017-ben egy tanácsadó hálózat létrehozása lesz 18 megyei és 58 járási kormányhivatalban. A tanácsadók feladata a közintézmények – köztük az

önkormányzatok –, valamint a vállalkozások energiahatékony működésének, továbbá a lakosság energiafogyasztás-csökkentésének szakmai tanácsadással történő elősegítése. Jelentős energiahatékonyság javulást várunk a nagyvállalkozásoknál az energetikai audit készítésének kötelezettsége bevezetésétől, a nagy energiafelhasználású szervezetek energetikai szakreferens alkalmazásának kötelezettségétől, továbbá a valamennyi vállalkozást érintő, az energetikai beruházások társasági adókedvezményének 2017. január 1-jétől történt bevezetésétől.

A Nemzeti Energiastratégia előrejelzéseinek aktualizálása alapján folyamatban van **Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Tervének felülvizsgálati munkája (71.)** is. A cselekvési terv célja a Megújuló Energia Irányelv által meghatározott 2020-as kötelezettségek elérési útjának rögzítése, az aktualizált energiafelhasználási előrejelzések alapján ágazati célkitűzések és intézkedések megfogalmazása.

A második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia tavasszal várható Országgyűlés általi elfogadását követő hat hónapon belül, azt követően pedig háromévente Éghajlatváltozási Cselekvési Terv készül. A kidolgozás alatt álló **Éghajlatváltozási Cselekvési Terv (72.)** a stratégiában foglalt célok elérése érdekében szükséges konkrét intézkedéseket határozza meg. Részét képezik a dekarbonizációs, alkalmazkodási és szemléletformálási intézkedések.

Folyamatosan zajlanak, illetve kerülnek előkészítésre a **megújuló energiaforrások alkalmazását és energiahatékonyság javítását elősegítő támogatási programok (73.)**. A támogatási programok egyik meghatározó forrása a lakosság részére 2014-től a Zöldgazdaság Finanszírozási Rendszer (ZFR), amely az EU emisszió kereskedelmi rendszeréből befolyt kvótabevételekből kerül finanszírozásra. Az eddigi alprogramok összesen közel 120 ezer háztartás energetikai korszerűsítését tették lehetővé, közel 23 milliárd forint összértékben. 2017 év első felében három alprogram fog megvalósulni: 2017. március 9.-én megjelent az Otthon Melege Program 8. alprogramja 3,5 milliárd forint keretösszeggel, mely a családi házak és társasházi lakások fűtéskorszerűsítéséhez (gázkazánok cseréjéhez) biztosít vissza nem térítendő támogatást. 2017 májusában várható az Otthon Melege Program 10. alprogramja 1,5 milliárd forint keretösszeggel, mely gázkonvektorok cseréjéhez biztosít vissza nem térítendő támogatást. 2017 áprilisában mosógépek (mosó-szárítógépek vagy hűtőszekrények fagyasztók) cseréjéhez támogatást nyújtó alprogram meghirdetését tervezi a Kormány.

2016 decemberében kerültek elfogadásra a **Megújuló energiaforrásból származó villamos energia termeléshez nyújtott működési támogatási rendszert (METÁR) megalapozó jogszabályok**. Az új rendszerben a megújuló villamos energiát termelő erőművek a piacon maguk értékesítik a villamos energiát (a kötelező átvételi támogatásban részesülők kivételével). Megváltozik a támogatások kiosztásának módja: fő szabály szerint új támogatás csak versenyeztetési ajánlattételi eljárásban nyerhető majd el. Ez biztosítja a támogatások optimális, költséghatékony felhasználását. A szabályozás egyes részleteiről még folyik az egyeztetés az EU Bizottsággal (notifikáció), a METÁR rendszer 2017. január 1-től - részlegesen (barna prémium, demonstrációs projektek nélkül és csökkentett, 3 %-os megtérüléssel) - bevezetésre került. A teljes METÁR csak a Bizottság notifikációs eljárását követően indulhat el, amely várhatóan 2017. év első felében megtörténik. A teljes METÁR keretében már a barna prémium és a demonstrációs projektek támogatása is elérhető lesz. A METÁR esetében a korábbi megújuló energiaforrásból származó villamosenergia-termelést támogató rendszernél, a KÁT-nál megszokott méltányos megtérülésre számíthatunk (kb. 7 %).

A **hulladékgazdálkodással kapcsolatos fejlesztések (74.)** 2017 során is folytatódnak. A vonatkozó intézkedések felölelik a megelőzést, a hulladékká vált termékek újrahasznosítását elősegítő

fejlesztéseket, a szállítás és az előkezelő rendszerek fejlesztését a vegyesen gyűjtött települési hulladék, a települési hulladék részét képező veszélyes hulladék, valamint a hasznosítható összetevők (elsősorban a papír-, műanyag-, fém-, üveg- és biohulladék) tekintetében. Emellett új hasznosító kapacitások kerülnek kiépítésre a keletkezett hulladék minél nagyobb arányú hasznosítása, a lerakás minimalizálása érdekében, és sor kerül a meglévő hasznosító kapacitások bővítésére, korszerűsítésére, technológiafejlesztésre is. További cél a hulladéklerakók rekultivációja, a biológiailag lebomló hulladék eltérítése a hulladéklerakóktól: a helyi közösségi és házi komposztálás elterjesztése és komposztfelhasználás növelése, az élelmiszerhulladék-képződés csökkentését elősegítő intézkedések és a hulladékból előállított másodnyersanyagok felhasználási lehetőségeinek feltárása.

Folyamatosan fejlődik a 2015-ben elindult **elkülönített hulladékgyűjtési rendszer (75.)** a háztartásokban keletkező üveg-, fém-, műanyag- és papírhulladék vonatkozásában. Ezen belül házhoz menő gyűjtési rendszer keretében kell biztosítani az elkülönítetten gyűjtött papír-, műanyag-, fémhulladékok elszállítását. Ezáltal nő az anyagában hasznosítható hulladékok aránya, kevesebb hulladék kerül hulladéklerakókba. A szelektív gyűjtési rendszer fejlesztéséhez kapcsolódóan további 4 millió lakos bevonását tervezi a Kormány a házhoz menő szelektív gyűjtési rendszerbe.

IV.4. Az oktatás megerősítése

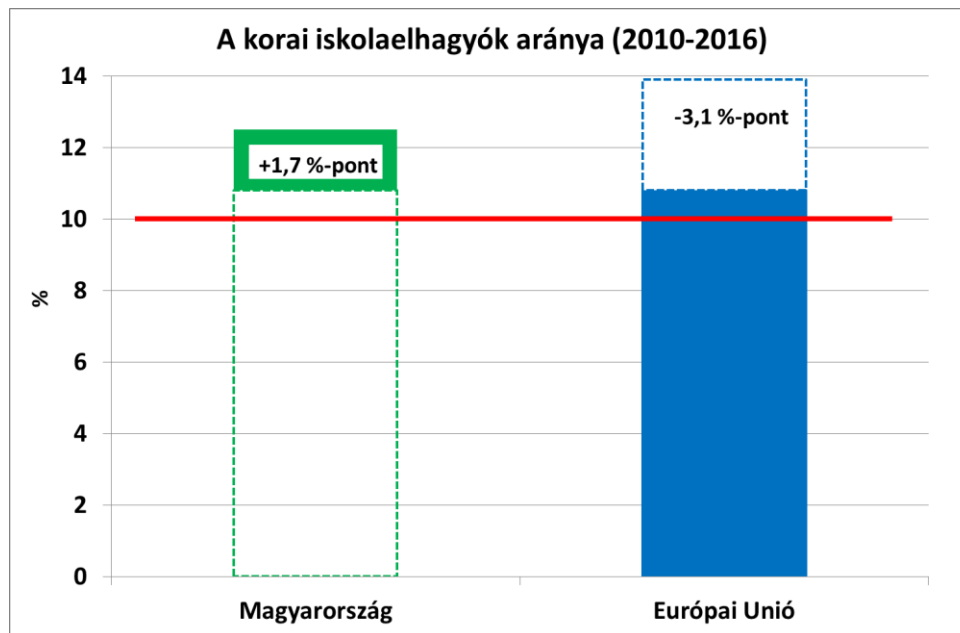
Magyarország a képzettségi szint javítására irányuló Európa 2020 célkitűzéshez kapcsolódva a felsőfokú vagy annak megfelelő végzettséggel rendelkezők arányának (a 30-34 évesek körében) 34%-ra növelését és a korai iskolaelhagyók arányának (a 18-24 évesek körében) 10%-ra csökkentését vállalta 2020-ig.

IV.4.1. Korai iskolaelhagyás csökkentése

Magyarország a képzettségi szint javítására irányuló Európa 2020 célkitűzéshez kapcsolódva a korai iskolaelhagyók² arányának 10%-ra csökkentését vállalta 2020-ig. 2016-ban a korai iskolaelhagyók előzetes, becsült aránya **12,5%**³ volt, ami magasabb, mint az EU-28 átlaga (10,8%). Magyarország legfontosabb célja a végzettség nélküli iskolaelhagyók arányának csökkentése érdekében továbbra is a lemorzsolódás megelőzése, a végzettség nélküli iskolaelhagyás szempontjából veszélyeztetett tanulói csoportok iskolai sikerességének elősegítése, illetve az iskolarendszerű oktatást idő előtt elhagyók esetében a végzettség megszerzésének segítése.

² A 18-24 évesek közül azon fiatalok aránya, akik felső középfokú végzettséggel nem rendelkeznek, és az adatfelvétel idején oktatásban, képzésben nem vesznek részt. A felső középfokú végzettség definíciója: középiskolai végzettség, illetve OKJ 3-as szintű szakképesítés.

³ Forrás: Eurostat LFS, 2016

Forrás: Eurostat

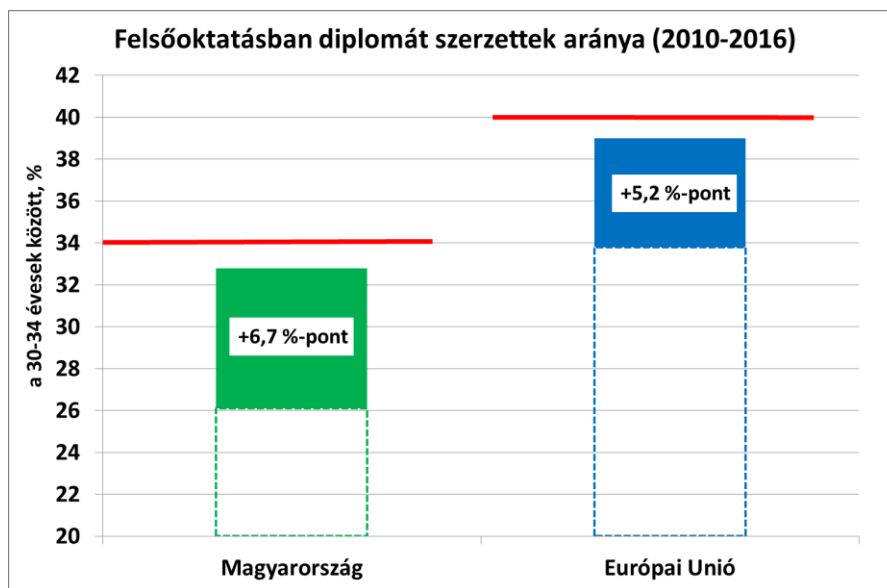
A Kormány a **végzettség nélküli iskola elhagyás elleni középtávú stratégia cselekvési tervét** 2016 novemberében fogadta el. A cselekvési tervben foglalt rendszerszintű, intézményi és egyéni szintű beavatkozások hozzájárulhatnak ahhoz, hogy közép-és hosszú távon csökkenjen a 18-24 évesek körében a korai iskolaelhagyás és a lemorzsolódás aránya. A cselekvési terv egyik legfontosabb rendszerszintű intézkedése a lemorzsolódás megelőzését szolgáló **korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer (77.)**, amely 2016 novemberében került bevezetésre. A diagnosztikus célú jelzőrendszer elősegíti az iskolai előrehaladást nehezítő problémával küzdő tanulók esetében az egyéni szükségletekre reagáló, mielőbbi beavatkozásokat, és a pedagógiai-szakmai támogatás biztosításával módszertani segítséget nyújt a pedagógusok, az intézményvezetés számára. A jelzőrendszer működésének kezdeti szakaszát a működést támogató fejlesztések követik. A **koragyermekkori nevelésre, fejlesztésre** fókuszálnak a minőségi óvodai nevelés intézményrendszerének fejlesztése, kapacitásbővítése, valamint a speciális fejlesztőprogramok, esélyteremtő programok (új önkormányzati óvodák létrehozása, az önkormányzati tulajdonban lévő, a települési önkormányzat, továbbá társulás által fenntartott, óvodai feladatellátást szolgáló intézmények férőhelyeinek növelése és kapcsolódó fejlesztések). A 3 éves kortól kötelező óvodáztatás megnövekedett igényéhez való helyi alkalmazkodást célzó támogatás idén is 2,5 milliárd forint összegben került meghatározásra a költségvetési törvényben a települések számára, valamint uniós forrásból folytatódik az óvodai fejlesztő program megvalósítása legalább négy nevelési évet érintően. Ezen kívül az önkormányzati étkeztetési fejlesztések támogatására egymilliárd forintot különített el a kormány.

A cselekvési terv harmadik típusú intézkedéscsoportja a **tanulói kulcskompetenciák fejlesztésére, a képzési szerkezet átjárhatóbbá tételére** irányul, amelyek támogatják az alapvető kompetenciák egyénre szabott fejlesztését, biztosítják az egyéni, alternatív tanulási utak támogatását. A kitűzött célok elérését segítik a kulturális intézményekben megvalósított, a **köznevelést, valamint az egész életen át tartó tanulást támogató nem formális és informális tanulási programok (78.)**, melyekben 2016-ig több mint 850 ezer fő vett részt.

Elemzések azt mutatják, hogy a korai iskolaelhagyás szempontjából a legveszélyeztetettebb csoportok a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű – köztük roma – tanulók. Így a korai iskolaelhagyás csökkentéséhez az III.5. fejezetben (az Országspecifikus ajánlások végrehajtása érdekében tett lépések bemutatását tartalmazó fejezet) bemutatott intézkedések is hozzájárulnak.

IV.4 2. A felsőoktatás átalakítása

Magyarország 2013-ban elérte a 2010-ben vállalt felsőoktatási célszámát (30,3%), így a 2015. évi Nemzeti Reform Programban **34%-ra módosította a 2020-ig elérendő célszámot**. A 2016. évi ideiglenes adat szerint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya a 30-34 éves korosztályon belül 32,8% volt.

Forrás: Eurostat

A Kormány által 2014 decemberében „**Fokozatváltás a felsőoktatásban**” címmel elfogadott stratégiai dokumentum ágazati célként az erőforrások hatékony felhasználása mellett egy magasabb minőséget nyújtó, teljesítményelvű felsőoktatási rendszer létrehozását jelölte meg. 2016-ban, eleget téve a strukturális alapokra vonatkozó ex-ante feltételeknek, átdolgozásra került a „Fokozatváltás a felsőoktatásban középtávú szakpolitikai stratégia” az elmúlt két év közötti változásokat és végrehajtott beavatkozásokat figyelembe véve, a célok és a célrendszer változása nélkül. A stratégia fókuszpontjai továbbra is a munkaerőpiac számára releváns képzési területekre történő jelentkezések ösztönzése, a hallgatói felkészültség növelése, a hallgatói sikeresség támogatása és ezáltal a lemorzsolódás csökkentése, a vállalati munkakörnyezetben végzett tevékenységre történő felkészítés és a sikeres munkaerőpiaci elhelyezkedés.

Az egyetemi tanári és oktatói pálya vonzóbbá tételét szolgálja a 2016. január 1-jétől 2018-ig fokozatosan megvalósuló **felsőoktatási oktatói-kutatói bérrendezés (79/d)**. Az állami felsőoktatási intézményeknél közel 15.000 főt érintő három lépcsős intézkedés eredményeként 2018-ra az oktatók és kutatók illetmény-minimuma összesen 25%-kal nő.

A korábban uniós társfinanszírozással működtetett Nemzeti Kiválósági Programot 2016/2017-es tanévben felváltotta a **magyar állami költségvetésből finanszírozott Új Nemzeti Kiválósági Program (79/c)**. Az ösztöndíjprogram alapvető célja a tudományos utánpótlás megerősítése, a tudományos

életpálya vonzóvá tétele, a kiváló oktatók, kutatók pályán tartása, az egyetemek tudományos teljesítményének ösztönzése. A program az egyéni ösztöndíjakkal párhuzamosan a felsőoktatási intézmények számára is biztosít kutatási-működési támogatást.

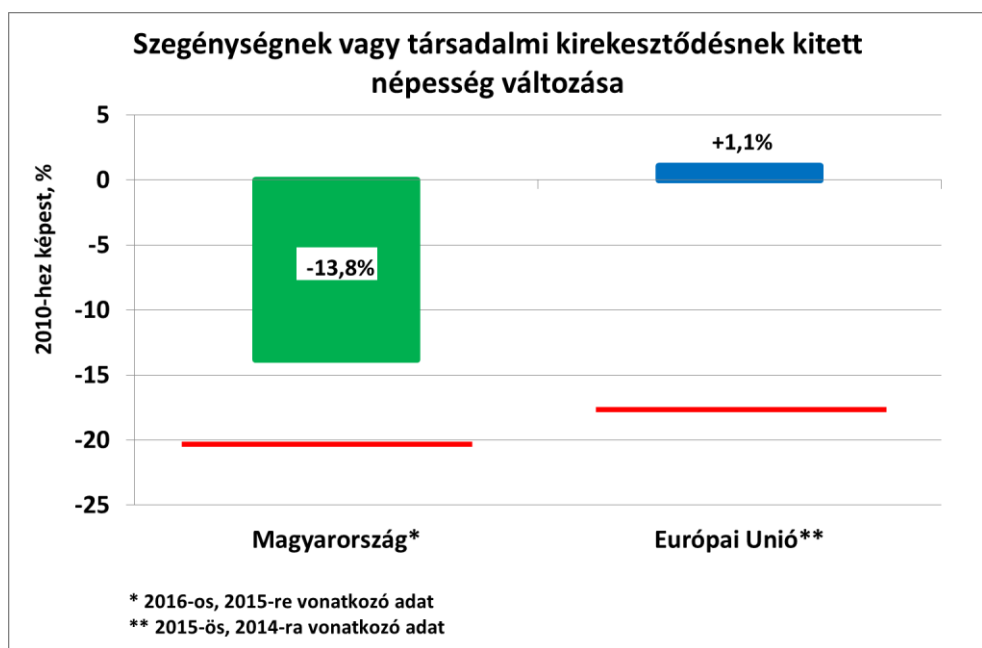
A tudományos fokozatot szerzők arányának növelése érdekében szintén a 2016/2017-es tanévben megkezdődött a **doktori képzés szerkezeti megújítása (79/a)**. Az átalakítás keretében a képzés időtartama egy évvel kibővül, a képzés felénél komplex vizsgát kell tenni, a hallgatók megfelelő ösztönzése pedig az ösztöndíj mértékének jelentős emelésével valósul meg.

Az **MTMI területeken** az utóbbi években fellépő szakemberhiány mérséklése érdekében a köznevelési intézményekben folyamatos a **felsőéves diákok pályaorientációja (81.)**. A projekt keretein belül a matematikai, természettudományos, informatikai és műszaki pályák választásának népszerűsítése, valamint az ahhoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztése történik. 2017 tavaszától meghatározott **hiányszakmák esetén oktatási innovációs és képzésfejlesztési projekt (80/c)** indul 1,35 milliárd forint forrással. Az intézkedés keretében intenzív fejlesztések valósulnak meg a hazai felsőoktatás két olyan speciális területén, ahol a munkaerőpiaci igények, valamint a csökkenő létszámtrendek miatt munkaerőhiány lépett fel.

A végzett roma hallgatók számának növelése, tanulmányi sikerességük, társadalmi szerepvállalásuk ösztönzése, a **„Roma szakkollégiumok támogatása” (84.)**, (az intézkedés a Melléklet társadalmi felzárkózás fejezetrésztében került feltüntetésre) kiemelten fontos a magyar Kormány számára. Magyarországon összesen már 11 felsőoktatási roma szakkollégiumban segítik több száz roma fiatal egyetemi, főiskolai tanulmányait. Míg 2013-ban a roma fiatalok részaránya mindössze 0,5% volt a felsőoktatásban, az elmúlt tanévben ez az arány már 1,7%-ra emelkedett.

IV.5. A szegénység csökkentése

Magyarország az Európa 2020 Stratégia szegénységi céljához kapcsolódva a gyermekes családok szegénységi rátájának, a súlyos anyagi nélkülözésben élők számának, valamint az alacsony munkaintenzitású háztartásban élők számának 20-20%-os csökkentését vállalta 2020-ig; ez – a három indikátor által lefedett népesség közötti átfedések kiszűrésével – 450 ezer fő szegénységből való kiemelésével egyenértékű.

Forrás: Eurostat

A szegénységre vonatkozó magyar adatok továbbra is folyamatos javulást mutatnak, a KSH 2016-os (2015-re vonatkozó) legfrissebb adatai szerint a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya 26,3%, ami a bázisnak tekintett 2008-as adathoz (28,2%) képest 1,9 százalékpontos csökkenést mutat. A teljes népességben 2 millió 541 ezer ember volt a szegénység vagy kirekesztődés legalább egy dimenziója szerint hátrányos helyzetben, ami 194 ezer fővel kevesebb a 2014. évinél. 2015-ben a jövedelmi szegénységi arány 14,5% volt, 0,4 százalékponttal kevesebb, mint 2014-ben. Tovább csökkent a súlyos anyagi deprivációban élők aránya: míg 2014-ben a népesség 19,4%-át érintette, addig 2015-ben 16,2%-át. A gyermekszegénység területén igen nagymértékű javulás következett be, a 18 év alattiak körében a jövedelmi szegénységi arány 22,7%-ról 19,9%-ra csökkent, ami 2,8 százalékpontos javulás 2014-hez képest. A roma népességre vonatkozó adatok is javulást mutatnak: a KSH legfrissebb, 2015-re vonatkozó adatai szerint a roma népesség között 82,8%-os (2014: 83,7%; nem roma népesség: 2015: 24,9%, 2014: 26,8%) a szegénység vagy társadalmi kirekesztődés kockázatának kitett népesség aránya. Az egyes szegénységi dimenziók helyzete a romák tekintetében: jövedelmi szegénység 2015-ben 54,7 % (2014: 63,6%), munkaszegénység 2015-ben 35,9% (2014: 26,7%), súlyos anyagi depriváció 2015-ben 63,9% (2014: 67,8%). A szegénységi mutatók javulásában nagy valószínűséggel meghatározó szerepet játszanak a tartós rezsicsökkentés, a devizahiteles adósok helyzetének rendezése mellett a béremelések, és foglalkoztatáspolitikai eszközök, valamint családbarát intézkedések hatásai is.

A hátrányos helyzetű embereket, köztük a romákat segítő fejlesztések irányait a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia jelölte ki. A társadalmi felzárkózást szolgáló intézkedéseknek elsősorban közép-illetve hosszútávon jelentkeznek a hatásai, ezért az egyes intézkedések között folytonosság, a tapasztalatokat figyelembe vevő egymásra épülés szükséges. A Stratégia értelmében öt fő beavatkozási területen folytatódnak, illetve indulnak fejlesztések:

1. **A gyerekek esélyeinek növelését** szolgálják a legkorábbi életkortól kezdődő, a szülőket bevonó, és a területi hátrányokat is figyelembe vevő fejlesztések, melyek révén erősödik a társadalmi integráció az óvodai, iskolai, munkaerő-piaci, helyi társadalomba való beilleszkedéssel, erősödnek

a szülői kompetenciák és megtörhet a szegénység újratermelődése az érintett gyerekeknél. A leghátrányosabb helyzetű (LHH) kistérségekben működő ún. komplex gyerekesély programok a 23 kistérségben biztosítanak lehetőséget a nehéz helyzetű gyermekes családok helyzetének javítására, a gyerekek esélyeinek növelésére a helyi szolgáltatások és együttműködések fejlesztése révén. A 2014-2020 időszakban az Integrált térségi gyermekprogram folytatása 31 járásra terjed ki, és a korábbiaknál még jobban koncentrál a szolgáltatáshiányos kistélepedésekre. Emellett mintegy 50 új Biztos Kezdet Gyerekház létesülhet a már működő 112 mellé és 80 „Jó kis hely” szolgáltatás indulhat a következő években. A rászoruló gyermekek célzott támogatása érdekében a 2017. évi költségvetés 2,17 milliárd forinttal több, összesen mintegy 6,67 milliárd forint összegben nyújt fedezetet a rászoruló gyermekek szünidei étkeztetésére, amelynek ellátása 2016-tól új önkormányzati feladatként jelenik meg. **(84.)**

2. **Oktatási esélyteremtés** terén az óvodás korosztálytól az egyetemig lemorzsolódást megelőző szolgáltatások, ösztöndíjak és mentori támogatások állnak a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók rendelkezésére. *(47/b.,c.,d.,e) Az intézkedések részletes bemutatása az oktatás alfejezetben található.*
3. Az **alacsony iskolai végzettséggel, vagy iskolai végzettséggel sem rendelkező hátrányos helyzetű embereket**, kiemelten romákat foglalkoztatásra képessé tevő és a képzettségi szintjüket növelő programok keretében a cél többek között a 8. általános iskolai végzettség megszerzése, a funkcionális analfabetizmus csökkentése szocializációs tréningekkel, munkakipróbálással. A munkaerőpiactól legtávolabb lévők számára ad esélyt az Aktívan a tudásért **(85/a)** kiemelt projekt, amely 25 000 fő bevonásával valósul meg, ebből 12 000 fő fejlesztő képzésben való részvétele várható.
4. A **romák, kiemelten roma nők** esetében foglalkoztatásba ágyazott képzési program szolgálja egyrészt a messze átlag alatti foglalkoztatási arányuk növelését, másrészt segíti, hogy a szociális alap- és szakellátási valamint a gyerekjóléti, gyerekvédelmi rendszerben történő foglalkoztatásuk és továbbfoglalkoztatásuk révén ezek a szolgáltatások is jobban elérhetővé váljanak számukra, növekedjen az intézmények iránti bizalom a legsúlyosabb hátrányokkal küzdők körében is. A „Nő az esély” konstrukciók **(85/b)** keretében eddig összesen 800-1000 roma ember - elsősorban roma nő - közszolgáltatásokban történő foglalkoztatása és szükség szerinti képzése valósult meg.
5. A **lakhatási integrációt** szolgálják a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élők egymásra épülő humán és infrastrukturális elemeket tartalmazó komplex telepprogramjai **(85/e-f)** amelyek folyamatos szakmai jelenlétén alapulva segítik a szegregátumokban élőket képzési, foglalkoztatási, egészségügyi, szociális és más szolgáltatásokhoz való hozzájutásban, lakhatási körülményeik javításában, fenntartható integrált lakókörnyezetbe történő költözésükben.

Azért, hogy az említett fejlesztések minél nagyobb arányban és hatékonysággal elérjék a leghátrányosabb célcsoportokat, kiemelt programok keretében rásegítő mechanizmusok segítik érvényesülésüket. Az olyan összetett programokat, mint például a gyerekek esélyeinek növelése, oktatási esélyteremtés, komplex telepprogramok – szakmai támogató kiemelt projektek kísérik, amelyek felkészítik az egyes programokban dolgozó szakembereket, biztosítják a szükséges módszertani háttérrel, valamint végzik a folyamatok szakmai nyomonkövetését és az országos koordinációt.

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatásban való részvételének növelése érdekében sor kerül a ” A foglalkoztatási rehabilitáció szakmai folyamatainak fejlesztése” programra **(87/b)**, melynek

célja a megváltozott munkaképességű személyek integrációjának és életesélyeinek (ezen belül elhelyezkedési esélyeinek) növelése, továbbá folytatódik a „Megváltozott munkaképességű emberek támogatása” projekt (87/a), melybe 2017.március 30-ig összesen 4500 személy került bevonásra. A rehabilitációs kártyára való jogosultság (mely a munkáltató számára szociális adó kedvezményt jelent) kiterjesztése a B2, C2 minősítésű kliensekre (87/c) 2017. január 1-től mintegy 142 000 főt érint pozitívan.

A területi egyenlőtlenségek csökkentése érdekében a leginkább elmaradott öt járásban szakmai jelenlétprogramra alapozott **Végtelen lehetőség - Kísérleti „jelenlét program” c. fejlesztés** (86/a) indul, amely a helyi közösségek támogatásán túl segíti a szakpolitikát a leghátrányosabb helyzetben élők felzárkózására leginkább alkalmas intézkedések meghozásában, módszerek alkalmazásában. Ennek érdekében a program során adaptálható beavatkozások, eljárások, rendszer-hiányt pótló innovatív eszközök, együttműködések alapuló működési módok gyakorlati modellezése történik, amelyeket folyamatértékelés kísér azért, hogy a jó megoldások (fenntarthatóságuk érdekében is) a szociális ellátórendszerbe (szolgáltatásokba, szakemberek képzésébe) illeszthetők legyenek.

A Kormány a szociálisan rászorult személyeket különböző ellátási formákkal segíti. **A rendkívül alacsony jövedelműek, továbbá a fogyatékkal élők támogatása** érdekében több intézkedés indult (88.), továbbá 2017. január elsejétől mind az ápolási díj, mind az időskorúak járadékának összege 5 %-kal emelkedett.

V. 2014-2020-AS IDŐSZAK EURÓPAI UNIÓS FORRÁSAINAK FELHASZNÁLÁSA

A 2014-20-as fejlesztési periódusban az európai uniós források felhasználása során Magyarország számára kiemelt szempont az EU országspecifikus ajánlásainak, valamint az EU 2020 stratégia célkitűzéseinek figyelembe vétele. Ezt bizonyítja, hogy az Operatív Programok tervezése és a társadalmi egyeztetés már 2014-ben elindult, sőt az első programot már 2014 végén jóváhagyta az Európai Bizottság.

Magyarország jelenleg tíz elfogadott és jóváhagyott tematikus Operatív Programmal támogatja az EU 2020 stratégia végrehajtását, melyek az országspecifikus ajánlások teljesítéséhez az üzleti környezet, a foglalkoztatás az oktatás, és szociális felzárkóztatás területein járulnak hozzá.

A 2016. évi második országspecifikus ajánláshoz nem kapcsolódik közvetlenül operatív programból levezetett forrás, azonban a programok elfogadását megelőző 2013. évi ötödik országspecifikus ajánlás tartalmazott az innovatív vállalkozások fejlesztésére, üzleti és szabályozási környezetének javítására vonatkozó elemet. A **2. országspecifikus ajánláshoz** elsősorban a szabályozó környezethez való alkalmazkodás megkönnyítésével, másodsorban közvetett módon és a korábbi évek országspecifikus ajánlásaival összhangban az üzleti környezet fejlesztésén keresztül az adminisztratív és infrastrukturális környezet javításával járulnak hozzá az operatív programok.

Az országspecifikus ajánlásokhoz és az EU 2020 stratégiához hozzájáruló programok keretösszege (Mrd Ft)

CSR	EU2020 cél	KÖFOP	EFOP	GINOP	TOP	VEKOP	KEHOP	IKOP	VP
CSR1	Költségvetés								
CSR2	<i>Közvetetten:</i> szabályozási környezet javítása	94,1 ¹				18,0 ¹			
	<i>Közvetetten:</i> üzleti környezet fejlesztése ²			674 ³	259,7	8,8			21,3
CSR3	EU2020-1 Foglalkoztatás		79,9	682,9	358,2	54,5			
	EU2020-4, Oktatás		518,2	10,0		19,5			6,2
	EU2020-5, Társadalmi felzárkóztatás		207,1 ⁴		71,6 ⁵	16,2 ⁶			
	CSR3 összesen		691,4	692,9	371,5	74,0			
	EU2020-2, K+F			607,6		43,8			25,0
	EU2020-3, Energia és klíma			226,7	453,4	38,3	290,6	130,9	82,1
Összesen²		94,1	805,2	1527,2	883,2	190,3	290,6	130,9	113,3
Az Operatív Programok összesített kerete		362	1042	2443	1275	283	1181	1848	1244

¹ A KÖFOP 1. és 2. prioritása összesen további 196,4 milliárd forinttal, a VEKOP 37,5 milliárd forinttal támogatja az adminisztratív terhek csökkentését, és a szolgáltató közszolgálat fejlesztését.

² Az üzleti környezetre irányuló programok nem szerepelnek az összesítésben.

³ E tétel közvetetten támogatja a vállalkozások fejlesztését a GINOP 1., 3., 8. prioritásokon keresztül.

⁴ Ebből 113,8 milliárd forint nem közvetlenül sorolható a CSR3-hoz.

⁵ Ebből 58,3 milliárd forint nem közvetlenül sorolható a CSR3-hoz.

⁶ Az összeg nem közvetlenül sorolható a CSR3-hoz.

Kiemelendő a KÖFOP-nak az adminisztratív terhek csökkentéséről szóló 1. prioritása, mely az igazgatási infrastruktúra fejlesztésén keresztül az ügyintézésekre fordított idő vagy költség

csökkentésével és az elektronikusan intézhető ügyek bővítésével az állampolgárok ügyintézési lehetőségeivel járul hozzá az üzleti környezet javításához. Ebből a vállalkozásokat közvetlenül érintő, adminisztratív terhek csökkentését célzó közös KÖFOP (79,9 milliárd) és VEKOP (15,3 milliárd) programok együttesen 95 milliárd forintot meghaladó kerettel lettek meghirdetve. A KÖFOP 2. prioritásában kiírt programok a közszolgálat etikus működését és a közszolgálatban megerősödő szolgáltatói szemléletet helyezik előtérbe, melyből 14,2 milliárd forint keretösszegben a VEKOP által 2,7 milliárd forint összeggel társfinanszírozott programok kifejezetten a közpénzek felhasználásának átláthatóságáról szóló ajánlás teljesítéséhez járulnak hozzá.

Az üzleti infrastruktúrát és a vállalatok belépését, kapacitásbővítését, valamint a beruházási hajlandóságot a VEKOP további 18 milliárd, a VP 21 milliárd forint értékben támogatja, miközben a gazdaságfejlesztésre fókuszáló GINOP-ban az első és harmadik prioritásban további 616 milliárd, illetve 58 milliárd forint található, mely elsősorban az üzleti környezet kedvező feltételeinek megteremtésére irányul. Az üzleti környezet fejlesztése a foglalkoztatás bővítése mellett gazdaság-, terület- vagy közszolgáltatás-fejlesztés keretében a TOP-ban is megjelenik, mintegy 260 milliárd forint kerettel.

A 3. országspecifikus ajánlás tartalmi elemei, különösen a munkaerőpiac és az oktatási eredmények további javítása elsősorban az EFOP, a GINOP, a TOP és a VEKOP prioritásait határozzák meg. A 3. országspecifikus ajánlás teljesítéséhez hozzájáruló kiírások teljes keretösszege az EFOP-ban meghaladja a 691 milliárd forintot, melynek legnagyobb része, 518 milliárd forint az oktatás feltételeinek és eredményeinek javítását célozza. Az EFOP ezenkívül kiemelten foglalkozik a hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatásával, az Útravaló ösztöndíjprogram például évente legalább 9000 fő hátrányos helyzetű, elsősorban roma tanuló részvételét és mentorálását teszi lehetővé. Emellett számos program a képzettségi, foglalkoztatási és szociális célok együttes megvalósítására született, mint az Aktívan a tudásért, melynek célja 18–55 év közötti, alacsony iskolai végzettségű hátrányos helyzetű emberek, köztük romák képzettségi szintjének növelése, valamint foglalkoztatási esélyeik növelése.

A GINOP kiírásában összesen közel 693 milliárd forint áll rendelkezésre a 3. ajánlás célkitűzéseire, ennek szinte teljes része, 683 milliárd forint elsősorban a foglalkoztatottság növeléséhez járul hozzá, miközben párhuzamosan közel 130 milliárd forint a munkaerő képzettségének javítását egyaránt szolgálja. A GINOP prioritási tengelyei szintén ezen célok mentén szerveződnek: a foglalkoztatásról szóló 5., illetve versenyképes munkaerőről szóló 6. prioritáson belül megjelenő kiírások keretösszege – vissza nem térítendő támogatások formájában – közel 648 milliárd forint, ezt egészíti ki a pénzügyi eszközökről szóló 8. prioritáson belül további 29,5 milliárd forint, valamint 15,5 milliárd forint az infokommunikációs prioritásból.

A fentieket egészíti ki a Közép-magyarországi Régió fejlesztéseit tartalmazó VEKOP 74 milliárd forint összegű kerete, mely részben az EFOP és a GINOP mellett társfinanszírozott programokat tartalmaz, miközben a fő hangsúlyt a humán erőforrás fejlesztése kapja. A kevésbé fejlett magyarországi régiókat célzó TOP-on belül közel 372 milliárd forint szolgálja a gazdaságfejlesztés és a foglalkoztatás célok összehangolt teljesülését, a hangsúlyos területek közé tartozik a családbarát, munkába állást segítő intézmények és közszolgáltatások fejlesztése, a munkaerő mobilitását ösztönző közlekedésfejlesztés, illetve a megyei és helyi szintű foglalkoztatási megállapodások, együttműködések támogatása.

Az Európa 2020 stratégia öt fő tematikus célkitűzéséhez több operatív program is hozzájárul, miközben az első és negyedik cél, azaz a foglalkoztatás és az oktatás területei az országspecifikus ajánlásokban is megjelennek. Jóllehet az ajánlások fókuszra részben eltér az Európa 2020 stratégia indikátorainak tartalmától, a kétféle célkitűzés az operatív programok elemeként gyakran együttesen valósul meg.

Az **Európa 2020 stratégia 1., foglalkoztatási célkitűzéséhez** például minden, a 3. ajánlásban megfogalmazott aktív munkaerőpiaci politika hozzájárul, míg a passzív munkaerőpiaci politikák elsősorban a szegénység enyhítését célzó 5. célkitűzésben jelennek meg. Így az elsősorban a foglalkoztatási arány növekedését elősegítő programok a már említett EFOP, GINOP, TOP és VEKOP keretében jelentek meg, rendre 80 milliárd, 683 milliárd, 358 milliárd és 54 milliárd forint keretösszegben. Emellett több szociális vagy oktatási prioritású program másodlagos célként a munkaerőpiacra való felkészítést emeli ki.

A **2., kutatás-fejlesztési célkitűzés** teljesítését szolgálja a GINOP kutatás-fejlesztésről és innovációról szóló 2. prioritása közel 608 milliárd forinttal, melyen belül a 8. prioritás pénzügyi eszközök formájában biztosít 167 milliárd forint hitelt. A VEKOP-ban 44 milliárd forint keretösszegben szintén a 2. prioritás irányul kutatás-fejlesztésre. Figyelmet érdemelnek még az EFOP Intelligens szakosodást szolgáló intézményi fejlesztések, illetve Tematikus kutatási hálózati együttműködések együttesen 46 milliárd forint összegű kiírásai, valamint a VP agrár-innovációs csoportok és innovációs projektek megvalósítását támogató kiírása 25 milliárd forint értékben.

A **3., energetikai célkitűzés** lehangsúlyosabban a környezeti és energiahatékonysági programban jelenik meg, a KEHOP energiahatékonyság növeléséről és megújuló energiaforrások alkalmazásáról szóló 5. prioritása több mint 290 milliárd forintot szán elsősorban a zöldáram-termelés és a távhőszolgáltatás korszerűsítésének támogatására, épületenergetikai beruházások, köztük közel nulla energiaigényű épületek ösztönzésére, valamint helyi és fotovoltaikus energiaforrások elterjesztésére. A megújuló energiaforrások védelmét szolgálja és a káros anyagok kibocsátását csökkenti továbbá a KEHOP 3. prioritása: a hulladékgazdálkodás fejlesztésével és az elkülönített gyűjtési rendszer alkalmazásával közvetett módon további 127 milliárd forinttal járul hozzá az energetikai célkitűzéshez.

Az IKOP főleg a kötőtpályás személyszállítási hálózat bővítésével és a közösségi közlekedést közvetlenül előtérbe helyező programokkal további 130 milliárd forinttal támogatja az energiafelhasználás csökkentését és a károsanyag-kibocsátás mérséklését. A GINOP 226 milliárd forintot meghaladó hitelkerettel ösztönzi az energiapolitikai célok megvalósulását, főként a lakosság és a kkv-szektor energiahatékonysági és megújuló energiát alkalmazó épületenergetikai fejlesztései révén. A TOP, a VEKOP és VP további 187 milliárd, 38 milliárd, illetve 82 milliárd keretet különít el közvetlenül energetikai és megújuló energiát támogató beruházásokra, emellett a TOP közvetve további 266 milliárd forinttal járul hozzá az energiacélok teljesítéséhez a fenntartható közlekedésfejlesztés, a barnamezős területek rehabilitációja és a zöld város programok révén.

A **4., oktatási célkitűzés** szintén nem választható el élesen a 3. országspecifikus ajánlásnál ezen a területen bemutatott programoktól. A lehangsúlyosabb oktatásfejlesztési programokat az EFOP hirdeti meg a fent is bemutatott közel 518 milliárd forint kerettel (infrastruktúrafejlesztés, tananyagfejlesztés, szakmai továbbképzés, tematikus együttműködések). A VEKOP 19,5 milliárd forint közvetlen oktatási kerete biztosítja a köznevelés modernizálása mellett többek között felsőoktatási tudományos műhelyek, roma szakkollégiumok és a hátrányos helyzetűeket támogató Útravaló

ösztöndíjprogram működését. A GINOP és a VP keretében közvetlenül 10 milliárd, illetve 6 milliárd forint járul hozzá az oktatáshoz, de számos program másodlagos célként célzott területek képzéseit, digitális ismeretek fejlesztését támogatja, amik az iskolarendszerű képzéseken túl, de azokra visszahatva erősítik a munkaerőpiac számára, valamint egész életen át tartó tanuláshoz szükséges alapkompenciák megszerzését és hozzájárulnak a korai iskolaelhagyók arányának csökkenéséhez.

A **5., szegénységi célkitűzés** számos program szociális háttereként megjelenik, emellett az EFOP, a VEKOP és a TOP egyes elemei közvetlenül a relatív szegénység és a társadalmi kirekesztettség enyhítését célozzák munkaerőpiaci integrációt erősítő, valamint végzettséget nyújtó programjaikkal. A legnagyobb közvetlenül a szegénység csökkentését célzó keret az EFOP-ban jelenik meg, ahol a programok együttesen 207 milliárd forinttal támogatják elsősorban szegregált élethelyzetek felszámolását és a hátrányos helyzetűek integrációját, miközben az Elsőként lakhatás, az Esély Otthon és a Biztos Kezdet Gyerekházak programok is itt jelennek meg. A VEKOP 16 milliárd, míg a TOP közel 72 milliárd forinttal járul hozzá a társadalomtól jövedelmi vagy kulturális értelemben leszakadó lakosság életkörülményeinek javításához.

VI. A TÁRSADALMI PARTNEREK BEVONÁSA

A 2017. évi Nemzeti Reform Program társadalmi egyeztetése, az érdekeltek bevonása az előző évek gyakorlatának megfelelően két lépcsőben történt meg: Az első fázisban az intézkedésért felelős minisztériumok bevonják a saját partnereiket az egyes törvények, programok és más intézkedések előkészítésébe, tervezésébe. Ennek formái változóak a szakterület intézkedéseinek jellegétől, valamint az ott kialakított gyakorlatoktól függően. Második lépcsőben a Nemzetgazdasági Minisztérium több szakmai workshopot is szervezett, hogy az Európa 2020 stratégiát megvalósító minisztériumok és a szakmai szervezetek közösen értékeljék a stratégiában történt előrehaladást, valamint javaslatokat fogalmazzunk meg a célok eredményesebb elérése érdekében. A benyújtást követően a Nemzeti Reform Programot az Országgyűlés Európai Ügyek Bizottsága is megtárgyalja.

VI.1. Az Európa 2020 stratégia megvalósítását támogató társadalmi egyeztetések

A minimálbér és a garantált bérminimum 2017-2018. évi jelentős emeléséről a Versenyszféra és a Kormány Állandó Konzultációs Fórumán (VKF) született megállapodás, amely heteken át tartó, többfordulós tárgyalások eredménye. Az emelési mértékek megegyeznek a Kormány eredeti javaslatával, de a szociális hozzájárulási adócsökkentés mértéke nagyobb lett az eredeti javaslatnál, valamint a társasági adócsökkentés is része lett a megállapodásnak. A jogszabályi előírásoknak megfelelően a minimálbér és a garantált bérminimum emeléséről a Kormány döntését megelőzően a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsban is konzultációra került sor 2016. december 13-án. A munkahelyi bölcödékre vonatkozó pályázati felhívás a jogszabályi egyeztetésen kívül szintén megküldésre került a VKF tagok részére, ezzel a szociális partnereket közvetlenül is bevontuk az intézkedés előkészítésébe. A szakképzési terület folyamatosan együttműködik vállalkozásokkal, és vállalkozói szervezetekkel (MKIK, DUIHK, AmCham) az intézményrendszer és a vállalati igényeknek megfelelő képzéskínálat kialakítása érdekében. Ezeknek a szervezeteknek fontos szerepe van a digitális készségek fejlesztésében, valamint a duális képzés terjesztésében..

A K+F-hez kapcsolódó intézkedések a Nemzeti Intelligens Szakosodási Stratégián (S3) alapulnak, amelynek elkészítése és véglegesítése széles körű társadalmi egyeztetés keretében történt, tervezésébe az innovációban érdekelt szereplők teljes köre bevonásra került 2014-ben. A főbb specializációs irányvonalak – megyei (NUTS-3) szinten – workshop sorozat keretében, széleskörű, alulról építkező módszerrel kerültek meghatározásra.

Az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről szóló nemzeti szakpolitikai keret tervezésébe több szakmai szövetség, egyesület is bevonásra került (Jedlik Ányos Klaszter, Magyar Gázüzemű Közlekedés Klaszter Egyesület, Elektromobilitás Szövetség). Az érintett szereplők a dokumentumot előzetesen is véleményezhették. A Szakpolitikai keret előkészítése során az érintettekkel több alkalommal is zajlottak egyeztetések, kerekasztal beszélgetések, konferenciák az egyes témakörökben, amelyek közül legnagyobb hangsúlyt az elektromobilitás kapta, de a gázhajtások tárgya is jelentős volt. Előbbi témák kapcsán a szakterület képviselőit is felkérték, hogy tartson előadásokat, ahol az egyes üzemanyag típusokkal kapcsolatban a résztvevők hozzászólásai és kérdései is formálták a szakpolitikai irányokat. A METÁR kapcsán számos egyeztetést kezdeményezett a szakterület, hiszen lényegi változást hozott a METÁR bevezetése. Az egyeztetések többsége írásbeli volt, azonban egyes kérdések esetén személyes egyeztetésekre is sor került.

Az oktatás területén a korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer működtetésének bevezetése kapcsán, valamint a tanulói lemorzsolódással veszélyeztetett intézmények fejlesztése, deszegregációs

intézkedések kapcsán 2016-ban számos szakmai szervezettel, egyházzal folyt társadalmi egyeztetés, 2017 januárjában pedig több nagyvárosban országos tájékoztató értekezletet szervezett az Oktatási Hivatal. A jogszabály-módosítást megelőzően az új doktori képzési rendszer kidolgozása, az érintettek teljes körének képviselőit ellátó szervezetek (Országos Doktori Tanács (ODT), Magyar Tudományos Akadémia (MTA), Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ), Magyar Rektori Konferencia (MRK)) aktív részvételével történt. Az ODT dolgozta ki a komplex vizsgára vonatkozó ajánlásokat, amelyeket a felsőoktatási intézményeknek kötelező jelleggel (törvény által előírtan) kell figyelembe venniük saját vizsgaszabályzatuk kidolgozásakor.

A Társadalmi Felzárkózási és Cigányügyi Tárcaközi Bizottság (TFCTB) hozzájárult ahhoz, hogy a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia mindinkább beépüljön az egyes szakpolitikákba. A Gyermekszegénység elleni Stratégia végrehajtásának nyomon követését, monitorozását a „Legyen Jobb a Gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia Értékelő Bizottság (ÉB) végzi. A Bizottság 26 tagú testület, melynek 13 kormányzati delegált és 13 civil és egyházi szervezet a tagja.

VI.2. Az Európa 2020 stratégiában történt előrehaladást értékelő workshopok

A Nemzetgazdasági Minisztérium 2017 áprilisában szakmai workshop-okat szervezett az Európa 2020 célkitűzések mentén, amelyre meghívta a témában releváns szakmai és civil szervezeteket. A minisztériumok jellemzően bemutatták a tematikusan hozzájuk kapcsolódó Európa 2020-as célkitűzés, valamint az 2016-ban megfogalmazott ország specifikus ajánlás teljesítését szolgáló intézkedések célrendszerét, fő irányait, azok összekapcsolódását és eredményeit, valamint tervek szintjén előrevetítették a továbbhaladási irányvonalat.

- A foglalkoztatás workshop keretében a szakterületek kifejtették, hogy a fiatalok és az alacsony képzettségűek, megfelelő elhelyezkedése (munkahely és képzés biztosítása) a legjelentősebb kihívások közé tartozik. Prioritásként kezelik a közfoglalkoztatásból való átmenet erősítését, melyben a profiling rendszer fontos szerepet kap, ezt a szociális partnerek támogatása egészíti ki. Szervezeti oldalról felmerült, hogy a mobilitás ösztönzése egyfelől fontos eszköze a munkaerőhiány kezelésének, másfelől azonban súlyos szakpolitikai problémát jelentene, ha ennek hatására a vidéki területek elnéptelenednének. További észrevétel volt, hogy a vidéki területeken a rugalmas foglalkoztatás nem jelent megfelelő megoldást, mivel több esetben nincs megfelelő munkahely vagy vállalati hajlandóság, valamint az alacsonyabb munkabér megélhetési gondokat okoz az érintett rétegnél. A munkaerőhiány okai között szintén elhangzott szervezeti részről, hogy az alacsony munkabérek nem ösztönzik a munkavállalást.
- A K+F workshop-on az NKFI Hivatal ismertette a támogatás fő eszközrendszerét jelentő, EU-s forrásokból, valamint az NKFI Alapból finanszírozott pályázati konstrukciók működését. Az egyetemi-akadémiai szektort, a doktoranduszokat, illetve az innovatív vállalati szektort képviselőik a pályázati források bőségének egyes veszélyeire, a régiós felsőoktatási centrumok katalizáló hatásaira, valamint a fiatal kutatók erőteljesebb bevonásának szükségességére hívták fel a figyelmet. A szakértők részéről elhangzott, hogy jó régiós felsőoktatási centrumok nélkül jó színvonalú KFI nem tud megvalósulni. A doktoranduszok kiemelték továbbá, hogy a külföldről hazacsábított fiatal kutatók fontos kapcsolati hálóknak lesznek részesei.
- Az energia és klímapolitika workshop-on a különböző szakértők és az érintett szervezetek képviselői körében jelentős érdeklődés övezte a megújuló energia részarányra vonatkozó

statisztikák revízióját (amely Magyarország esetében jelentős növekedést eredményezett), ezek háttérét és az ebből levonható következtetéseket. A szakértők felhívták a figyelmet a hosszú távú folyamatokra és feladatokra, véleménycsere zajlott a különböző alternatív üzemanyag-infrastruktúrák támogatásának előnyeiről és hátrányairól az elmúlt évek tapasztalatainak tükrében, a megújuló energiaforrások alkalmazásának lehetőségeiről a távhőszektorban, és az energiahatékonyság ösztönzése érdekében tett innovatív lépésekről.

- A társadalmi felzárkózás workshop-on a civil szereplők megerősítették, hogy nagyon nagy szükség van a már működő programok folytatására, ugyanakkor kérdésként felmerült, mi lesz 2020 után, amikor várhatóan kevesebb uniós forrás áll majd rendelkezésre. A résztvevők egyetértettek abban, hogy szegénység nemcsak a periférikus vidéki térségekben van jelen, hanem a nagyvárosokban is. A vita során az egyik fő dilemma az volt, hogy a szegénység csökkentésének fő módja a lakosság helyben tartása vagy a mobilitás ösztönzése a munkaerőhiány és a munkanélküliség területi egyensúlyba hozatala érdekében. Végül a civil szervezetek szorgalmazták a gyermeküket egyedül nevelő anyák és a kisgyermekes anyák atipikus foglalkoztatásának elterjedését.

VI.3. További társadalmi egyeztetések

A jogszabályok esetében (pl. a közbeszerzési törvény, egyes adótárgyú jogszabályok) az egyeztetés jellemzően a jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló törvény rendelkezései alapján történt. Az uniós programok esetében a nyilvánosságra hozatalon túl az egyes operatív programok Monitoring Bizottsága előzetesen véleményezi és jóváhagyja az éves fejlesztési kereteket – amihez külső szereplők is bevonhatók. (Erre példa a „Logisztikai szolgáltató központok fejlesztéseinek támogatása”, vagy a „Ipari Inkubációs Szolgáltató Központok létrehozása” című program). Ezek tervezése, módosítása az érdekképviselők, valamint klasztermenedzsment szervezetek által megküldött javaslatok alapján történt, illetve a társadalmi felzárkózást segítő intézkedések esetében civil szervezetek, egyházak véleményezhetik az operatív programok felhívásait.